Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 237 (2239) ♦ Вівторок, 21 грудня 1999 року ♦ Ціна договірна

Новорічний сюрприз від уряду

Сесійний тиждень буде складним. І не лише тому, що парламент запланував розглянути 56 питань, та ще й проголосувати 16 законопроектів, з якими не впорались минулого тижня. Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко на нараді голів комітетів та фракцій зазначив, що парламент, як і на початку скликання, нині втягнуто в боротьбу і розклад політичних сил. А парламентську більшість, про яку так багато зараз розмов, треба створювати, на його думку, лише через внесення змін до Конституції. Щоб Верховна Рада формувала Кабінет Міністрів, затверджувала його програму дій і контролювала її виконання. «Якщо більшість буде ситуативна, під те чи інше питання, навряд чи парламент працюватиме продуктивно», — сказав О. Ткаченко.

(Закінчення на 2-й стор.).

Росія засумувала за «сильною рукою»

Сенсаційними результатами завершилися парламентські вибори в Росії. Уперше більшість крісел у Державній Думі посядуть представники правих політичних партій. Хоча КПРФ випередила решту партій (за попередніми результатами, за неї проголосувало 24,98% виборців), але більшість росіян відвернулися від комуністів. Спричинило це участь у парламентських виборах трьох нових політичних об'єднань, орієнтованих на ринковий шлях розвитку.

(Закінчення на 4-й стор.).

На знімку: п'ятирічна Даша допомагає своїй бабусі заповнити виборчий бюлетень на дільниці у Санкт-Петербурзі.

Фото АП.

21 грудня

✔ 1574 р. Народився Петро Могила, митрополит, просвітитель, меценат.

✔ 1764 р. Відміна Катериною II гетьманщини в Україні.

✔ 1987 р. На Запорізькій АЕС введено в дію четвертий енергоблок. Потужність електростанції зросла на 1 млн. кВт.

✔ 1988 р. Перший випробувальний політ здійснив найбільший у світі транспортний літак Ан-225 ("Мрія").

У КОЖНОГО СВІЙ ХРЕСТ

Як відомо, Президент запропонував Верховній Раді дати згоду на призначення Прем'єр-міністром Віктора Ющенка. Більшість політиків високо оцінили цей крок Леоніда Кучми, який, на їх думку, демонструє прагнення прискорення економічних перетворень. Одночасно Президент насамперед підтримав ініціативу керівників десятьох фракцій і депутатських груп.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото УНІАН.

Угода про вільну торгівлю... 6—7

Пенсійна реформа 12—13

Робота — вовк. Втече — не спіймаєш

За даними Державної служби зайнятості, рівень безробіття в Україні на 1 грудня 1999 року становив 4,2% працездатного населення країни. Зокрема у січні-листопаді цього року на обліку в службі зайнятості було 2349,6 тис. осіб, а кількість осіб, які мають статус безробітних, зросла порівняно з тим само періодом минулого року в 1,3 раза. В Івано-Франківській, Тернопільській, Сумській, Рівненській, Волинській, Житомирській, Львівській і Чернігівській областях цей показник досяг 6,24—7,55%, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

 У номер

Цілісного бюджету ще не бачили

— Розглядаючи держбюджет-2000 у другому читанні, ми відстоюватимемо розмір доходної частини і підходи до регіональної політики, — заявила голова бюджетного комітету ВР Юлія Тимошенко під час прес-конференції у суботу. За її словами, парламент сьогодні не має жодних даних про хід підготовки проекту бюджету в Кабміні, і цілісного проекту ніхто не бачив. Однак є підозри, що доходна частина буде запропонована урядом ще менша, ніж до першого читання. «Затримка не за парламентом, — сказала Ю. Тимошенко. — Якщо наступного тижня уряд подасть бюджет, є шанси прийняти його до кінця року».

Як запасний варіант, бюджетний комітет ВР розробив проект закону про тимчасове фінансування витрат із держбюджету на 2000 рік (у тому разі, якщо закон про бюджет не затвердять до нового року). Він передбачає не просто зберегти фінансування на рівні минулого року, як зазвичай. Проект дає можливість реалізувати політику комітету в енергетичному комплексі й підтримки регіонів.

P.S.

○ 4-й блок Запорізької АЕС завантажено ядерним паливом. До кінця грудня його приєднають до єдиної енергосистеми України.

○ Унаслідок вакцинації (проби на туберкульоз) четверо учнів Калинівської школи №1 Вінницької області потрапили до реанімації.

Якщо більшість буде ситуативна, навряд чи парламент працюватиме продуктивно

У номер

✔ Київ

Новорічний сюрприз від уряду

(Початок на 1-й стор.).

Голова Верховної Ради обурився, що в програмі урядового концерту до Дня міліції були «потішання над парламентом». І щодня з телеекранів нав'язується негатив про роботу вищого законодавчого органу. «За цей парламент проголосували 22,6 млн. громадян України», — нагадав він.

Із поданням Президента про призначення Прем'єр-міністра депутати визначатимуться в середу. Нинішній сесійний тиждень буде присвячено також розгляду чотирьох законопроектів, пов'язаних із зобов'язаннями нашої держави перед Радою Європи. Це проекти Кримінального кодексу, законів про політичні партії, про судоустрій та Європейська хартія регіональних мов і меншин.

Досі залишилося відкритим питання про розгляд законопроекту про держбюджет-2000, який уряд обіцяв подати лише в понеділок. Парламентарії намагатимуться за будь-яких обставин затвердити бюджет до кінця року. І якщо не вистачатиме часу, працювати у сесійному режимі і наступного тижня. Яким саме буде варіант проекту держбюджету перед другим читанням — це, схоже, новорічний сюрприз від уряду. Якщо параметри не відрізнятимуться суттєво від варіанта, узгодженого між Кабміном і бюджетним комітетом ВР, — проблем не повинно виникнути. Однак, за інформацією бюджетного комітету, це може бути цілком новий законопроект, який фракціям доведеться вивчати заново.

Присутній на нараді в. о. віце-прем'єра Сергій Тигипко попросив відстрочку для подання урядом проекту бюджету.

Парламент запропонував свій варіант виходу з кризи. В інтерв'ю Олександр Ткаченко повідомив журналістам, що бюджетний комітет у вівторок внесе пропозицію про прийняття закону фінансових витрат у першому кварталі 2000 року.

✔ Миколаїв—Одеса

Замало з поля зібрати. Головне — зароблене забрати

Тільки вдавшися до пікетування, такої незвичної для селян форми протесту, зуміли витребувати належний їм цукор працівники КСП «Авангард» Жовтневого району Миколаївщини. Для цього їм довелося здійснити ще й 150-кілометрове «турне» на Одещину, до воріт Червонознам'янського цукрового заводу. Куди необачно доставили восени дві тисячі тонн буряків, за які підприємство не поспішало розраховуватися. Втім, возити отак далеко врожай вони змушені були через те, що й заводи Миколаївщини страждають на той самий «недуг» — небажання вчасно й повною мірою розраховуватися з селянами за сировину.

✔ Кіровоград

Дешевий «освітянський» хліб

Минулого тижня у Кіровограді почала працювати пекарня комунального підприємства «Освіта». Вже найближчим часом вона забезпечуватиме хлібобулочними виробами освітянські заклади обласного центру. Потужність міні-підприємства — близько трьох тисяч хлібин на добу. Міське керівництво сподівається, що введення в експлуатацію цього об'єкта дозволить дещо здешевити хліб, який надходитиме до шкіл і дитячих садків. Плановано, що міні-пекарня «Освіта» обслуговуватиме також і медичні заклади міста.

✔ Фотофакт

Новий рік можна святкувати без снігу. Навіть без традиційного шампанського чи салату олів'є. А от без ялинки — аж ніяк.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У кожного свій хрест

Коментар

(Початок на 1-й стор.).

Фахівці, прогнозуючи згоду Верховної Ради на призначення Віктора Ющенка главою Кабміну, переконані, що його постать, як висловився народний депутат Сергій Терьохін, «найкорисніша країні» серед усіх імовірних претендентів. А координатор депутатської групи «Відродження регіонів» Степан Гавриш зазначив: відмова Віктора Ющенка очолити уряд була б надто жорстким ударом для всіх, хто прагне реформ.

Водночас є думка, що Віктор Ющенко навряд чи зуміє побити рекорд перебування на вершині виконавчої влади свого попередника, оскільки у спадок йому дістається напівзруйнована економіка. Зрозуміло, на посаді прем'єра Віктору Ющенку доведеться докласти неабияких зусиль, аби не зіпсувати свій імідж реформатора. Щоправда, це залежатиме не тільки від нього самого, а й від команди, яка з ним прийде, та ще чиновників.

Бо, як зазначив заступник директора Київського центру оцінки політичних ризиків Сергій Мустафін, оскільки головне державне завдання — проведення радикальних економічних реформ, то основною перевагою кандидата в прем'єри має вважатися здатність ці реформи здійснити. На його думку, для цього необхідна «сильна рука». Високо оцінюючи репутацію Віктора Ющенка як талановитого економіста, в якого є чимало цікавих думок та ідей, реалізація яких здатна принести користь державі, Сергій Мустафін проте переконаний: оскільки реформи не будуть безболісні, то уряду доведеться вимагати від чиновників не так ініціативи, як дисципліни.

Підсумовуючи, можна узагальнити: Віктор Ющенко, по суті, обрав для себе і свого майбуття Голгофу. Однак невідомо, чи зможе він після того, як його розіпнуть на хресті за все, що відбуватиметься в економіці, воскреснути як публічний політик.

Володимир КОРОЛЮК.

Зустрічі і сумніви

У понеділок претендент на посаду Прем'єр-міністра Віктор Ющенко свої консультації почав із зустрічі у фракції НРУ (Удовенка). Як повідомив прес-секретар Народного руху України Дмитро Понамарчук, розмова мала конструктивний характер. Він визначив її як зустріч у межах близького знайомства. Здебільшого йшлося про умови співпраці з новоствореними структурами майбутнього уряду. Викладені В. Ющенком засади політики, яку він має намір проводити, якщо парламент дасть згоду на його призначення, в цілому близькі фракції та партії НРУ. Тож при голосуванні у сесійному залі фракція готова сказати скоріше «так» на підтримку претендента. Разом з тим Д. Понамарчук вважає, що у В. Ющенка не так уже й багато шансів на «проходження». Зрештою, все залежатиме від позиції, яку займуть інші парламентські фракції та групи. Того дня відбулися зустрічі претендента з фракціями НРУ (Костенка), «Трудова Україна», «Відродження регіонів», Компартії України та «зеленими». Про зміст та висновки проведених консультацій ми повідомимо в наступному номері газети.

Іван ДМИТРЕНКО.

Юлія Тимошенко — лідер «Батьківщини»

Київ поглинула нова хвиля партійних з'їздів

Партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» обрала своїм новим лідером Юлію Тимошенко, голову бюджетного комітету ВР. Президент України Л. Кучма надіслав привітання з'їздові. На форумі були присутні представники адміністрації Президента, Кабміну, іноземні посли.

Партійні рядки

Ю. Тимошенко в доповіді закликала до переходу до чіткої президентської форми правління в Україні. «Батьківщина» відстоюватиме внесення таких поправок до Конституції. «Верховна Рада нині перетворилася на хаотичну групу людей, і я ніколи не довірила б їй владу», — сказала Юлія Володимирівна. На її погляд, президентська форма правління найоптимальніша для молодих держав, для кризових ситуацій і, зрештою, економічно найдешевша. Основною перевагою нового політичного устрою Юлія Тимошенко назвала управління Кабінетом Міністрів з боку Президента і повну відповідальність та підзвітність глави держави перед суспільством. При цьому роль парламенту не применшується.

«Батьківщина», вважаючи себе ані лівою, ані правою партією, претендує на роль консолідуючої сили та каталізатора об'єднавчих процесів. Щоправда, конкретні переговори про об'єднання партія нині веде лише з Рухом Юрія Костенка. Обговорюється можливість створення фракційного блоку з єдиним керівництвом, спільними засіданнями, консолідованим голосуванням, а також спільної участі у майбутніх парламентських виборах. Про єднання з іншими пропрезидентськи налаштованими потужними політичними силам, які домагаються тієї ж ролі лідера в об'єднавчих процесах, поки що не йдеться.

Нова партія, зареєстрована Мін'юстом лише 16 вересня цього року, але вже має партійні осередки у всіх областях України і налічує 10,5 тисячі членів, пообіцяла на виборах 2002 року і всіх наступних не звалювати на голови виборців популістські програми-обіцянки. А звітувати про вже зроблене.

Юліана ШЕВЧУК.

Рух став Українським

Кажуть, що в минуле не можна повернутися, але учасники й прихильники однієї з найпопулярніших українських демократичних політичних течій — Руху, здається, це змогли зробити. І зібралися вони в тому самому актовому залі Київської політехніки, і в президії були ті самі особи, і в залі, крім близько 800 делегатів, можна було зустріти багатьох з тих, хто стояв біля витоків НРУ.

Але, з другого боку, перед нами постав новий Рух.

Почнемо з того, що нова політична партія, яка сьогодні нараховує в своїх шеренгах понад 20 тисяч чоловік, віднині називатиметься Український народний рух.

— Може, причини наших минулих бід у тому, що ми більше турбувалися про порятунок Руху, ніж про порятунок України. Ці слова можна поставити епіграфом до програмного виступу на установчому з'їзді одного з «батьків» Руху Івана Драча.

Оптимістичний настрій і рішучість засновників нової партії були підтримані гостями з'їзду. Зібрання рухівців вітали лідери і представники багатьох партій, дипломатичного корпусу та церкви.

Головою партії «Український народний рух» обрано Юрія Костенка.

Віталій АБЛІЦОВ.

«Демсоюз» опікується більшістю

Другий з'їзд партії «Демократичний союз» засвідчив появу нової потужної політичної сили. І в цьому нічого дивного: ще після установчого форуму стало зрозуміло — відбулося поєднання інтелектуальних сил з великим капіталом. Як зазначив у своїй доповіді голова «ДС» Олег Рафальський, найпершим випробуванням для новоутвореної політичної сили стали президентські вибори, на яких партія підтримувала Леоніда Кучму.

Отож не дивно, що «Демократичний союз» — опора глави держави у проведенні соціально-економічних реформ. Як заявив у кулуарах з'їзду народний депутат Олександр Волков, члени «ДС» працюють над формуванням парламентської більшості у Верховній Раді. Однак він не виключає проведення референдуму і дострокових виборів народних депутатів, якщо таку більшість не буде сформовано. Про що, до речі, сказав на прес-конференції член ради «Демократичного союзу», заступник секретаря Ради національної безпеки й оборони Зіновій Кулик. Серед своїх найближчих союзників «Демократичний союз» називає СДПУ(о), лідер якої заступник Голови Верховної Ради Віктор Медведчук виступив з вітальним словом на форумі «Демократичного союзу».

Володимир ОЛЕКСАНДРОВИЧ.

Увічнімо Перемогу

У Верховній Раді України готується до розгляду проект закону «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.». У зв'язку з цим до парламенту, Ради ветеранів України, до редакції нашої газети надходять численні листи від ветеранів із запитаннями: де можна ознайомитися з проектом закону, куди надсилати свої пропозиції і зауваження?

Повідомляємо, що проект закону «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» було опубліковано у жовтні ц. р. у газеті «Ветеран України» № 19. Ця газета є у більшості низових ветеранських організацій.

Коротко про зміст проекту закону. В його преамбулі наголошується, що закон має затвердити всесвітньо-історичне значення Перемоги, визвольний характер Великої Вітчизняної війни, необхідність міжнародного співробітництва з метою загального миру і громадянської злагоди, недопущення різних проявів фашизму і націонал-екстремізму. Виходячи з історичних традицій українського народу, маємо зберігати пам'ять про захисників Вітчизни, які віддали своє життя у боротьбі за її свободу і незалежність.

У проекті закону дев'ять статей, які складають основні положення його змісту. Це:

— 9 травня — всенародне свято, День Перемоги;

— форми увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні;

— почесна варта;

— про державні нагороди та інші відзнаки Великої Вітчизняної війни;

— державні премії України імені полководців Перемоги;

— пам'ятники Великої Вітчизняної війни;

— заборона проявів фашизму і націонал-екстремізму на території України;

— цільові державні програми;

— міжнародні договори про надання допомоги учасникам другої світової війни і про збереження пам'ятників, пов'язаних з подіями другої світової війни.

У листах читачів газети багато уваги приділяється необхідності законодавчо зобов'язати урядові структури щорічно здійснювати державні програми соціального захисту і надання допомоги ветеранам, ополченцям і жертвам війни, передбачаючи на це кошти у бюджеті окремим рядком. Та чи не найгостріші відгуки надходять з питань збереження пам'ятників Перемоги, підтримки їх у стані, гідному шанобливого ставлення до пам'яті про перемогу нашого народу над фашизмом. На жаль, у ряді регіонів, особливо у західних областях, щодо цього мають місце непристойні факти.

«У Львові і Тернополі зруйновано пам'ятники танкістам, які визволяли ці міста від гітлерівців, — пише ветеран війни з Харківщини В. Петрухін. — Серце обливається кров'ю, коли бачимо вандалізм тих, хто знищує пам'ять захисників і визволителів України. У законі слід зобов'язати місцеві органи влади, щоб ці пам'ятники було відроджено».

Цей пам'ятник танкістам, визволителям Львова від німецько-фашистських загарбників, місцеві вандали зруйнували

У заключній статті проекту закону наголошується, що Україна забезпечує виконання міжнародних договорів про надання допомоги учасникам, ветеранам і жертвам другої світової війни, забезпечує спорудження, збереження і реставрацію пам'ятників у місцях поховань громадян України, які загинули поза межами її території, а також сприятиме виявленню поховань жертв війни —громадян інших держав, які загинули на її території, відродженню гуманного ставлення до них.

Контроль за виконанням цього закону має бути покладено на Кабінет Міністрів України.

Незабаром ми відзначатимемо 55-ту річницю Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років. Законодавчо увічнити цю Перемогу — святий обов'язок нашої держави.

Володимир ЧЕРКАС.

Чим можемо — допоможемо

Завершується 1999-й — Міжнародний рік літніх людей. В Україні в умовах перехідної економіки їх становище особливо тяжке. Саме вони передусім потребують допомоги держави, трудових колективів, комерційних структур і приватних осіб.

Понад третина населення Мар'їнського району Донецької області — пенсіонери — 32 тисячі осіб. З них 906 —інваліди війни, 561 — учасники бойових дій, 9796 —учасники Вітчизняної війни, 2910 — ветерани праці. Розв'язання їхніх соціальних проблем покладено на районну державну адміністрацію, районну, міські, селищні і сільські ради.

Соціальний захист людей похилого віку в районі має не епізодичний характер. Це повсякденна копітка праця, найчастіше індивідуальна з кожним пенсіонером. Чимало сил було докладено для поліпшення пенсійного обслуговування населених пунктів, віддалених від районного центру. Завдяки зусиллям районної державної адміністрації в Курахові було створено відділ соціального захисту, що обслуговує понад 8000 пенсіонерів цього міста і двох прилеглих сільрад, службу субсидій, котра обслуговує понад 3000 сімей, у яких є громадяни похилого віку. Цю проблему не могли розв'язати навіть у благополучні роки.

Ні для кого не секрет, що сьогодні пенсії не дають старим можливості платити навіть за житлово-комунальні послуги, які у півтора—два рази перевищують розмір пенсії. Єдиний порятунок — то субсидії. Проблеми виникають тоді, коли площа житла перевищує санітарні норми. Для розв'язання цих питань у районі створено комісію, що її очолила заступник глави райдержадміністрації Л. Лубінська. 1999 року комісія розглянула більш як 100 заяв з проханням надати субсидії на всю жилу площу, 40 із них було задоволено. А загалом нині в районі одержали субсидії 10815 сімей пенсіонерів на суму понад 1,8 мільйона гривень.

Мар'їнський і Курахівський територіальні центри обслуговують 673 самотніх громадян похилого віку. Такої послуги потребують іще близько 500 осіб. А збільшення кількості обслуговуваних пов'язане зі збільшенням кількості соціальних працівників, що за нинішнього скорочення робочих місць практично неможливо. Та все одно завдяки допомозі районного центру зайнятості кількість одиноких, обслуговуваних на дому, вдалося збільшити на 170 осіб.

Крім відділення соціальної допомоги на дому, в управлінні соціального захисту створено відділення денного перебування, де пенсіонери можуть одержати медичну допомогу. До їх послуг — масажний кабінет, де роблять не тільки мануальний, а й біомеханічний масаж. Не кожна медична установа може похвалитися таким біомасажером.

Завдяки «Фонду соціальних реформ і підтримки», створеному з ініціативи народного депутата України Г. Васильєва, 30 малозабезпечених пенсіонерів двічі на тиждень одержують безплатні обіди. Крім того, за рахунок фонду утримується ремонтно-будівельна бригада, яка виконує безплатні ремонти самотнім пенсіонерам. Протягом поточного року було зроблено 110 таких ремонтів. Причому ремонт і меблів, і жилих будівель. Можна з упевненістю сказати: якби цю допомогу не надало управління соціального захисту, її не надав би ніхто. Передбачено збільшити обсяг цих послуг за рахунок придбання досконалішого обладнання.

У районі функціонують 15 медико-соціальних ліжок у дільничних лікарнях сіл Новомихайлівки, Єлизаветівки і Павлівки, що фінансуються управлінням соціального захисту населення з районного бюджету. Перебуваючи на медико-соціальному ліжку, пенсіонер отримує безплатне харчування і медичне обслуговування. Всього в поточному році на ці ліжка з районного бюджету було виділено 50000 гривень, завдяки чому, без перебільшення, врятовано від голодної смерті 60 пенсіонерів.

Багато уваги приділяють у районі медичному обслуговуванню пенсіонерів, хоча ліжковий фонд стаціонарів лікувальних установ весь час скорочується. Медичну допомогу надають у Центральній районній лікарні, Курахівській міській лікарні, у трьох дільничних лікарнях, у 10 амбулаторіях і 26 фельдшерсько-акушерських пунктах. Для стаціонарного лікування в лікувальних закладах району виділено 665 ліжок. Для поліпшення амбулаторної поліклінічної допомоги в лікарнях розгорнуто 63 ліжка з денним перебуванням, на яких уже підлікувалися 1600 пенсіонерів. Планується розширити цю форму медичного обслуговування.

Багато хто з пенсіонерів потребує зубного протезування. В наш час далеко не кожен із них може собі дозволити заплатити за ці послуги, тому в районі раз у раз вишукують для цього кошти. З районного бюджету на пільгове протезування виділено 26496 грн. Не стоять осторонь розв'язання медичних проблем і підприємства району. На базі санаторіїв-профілакторіїв Курахівської ТЕС і ВАТ «Красногорівський завод вогнетривів» щороку лікуються понад 1000 пенсіонерів, причому, крім лікування, вони одержують і безплатне харчування.

Якщо говорити про соціальний захист пенсіонерів, то не можна не згадати про ту допомогу, яку надають їм промислові і сільськогосподарські підприємства. Попри важкий економічний стан, агрофірми «Нива» та імені Кірова за власний рахунок утримують будинки для самотніх людей похилого віку. В них проживають 20 пенсіонерів.

В агрофірмах «Нива», ім. Кірова, ім. Горького, КСП «Октябрь», ім. Тімірязєва, «Пречистівське», ім. Червоної Армії, «Червоний Жовтень», ім. Шевченка, «Гігант» та інших пенсіонери безплатно або за пільговими цінами одержують сільгосппродукти, хліб, молоко.

Багато роблять для вирішення проблем пенсіонерів і промислові підприємства. Майже вся соціальна інфраструктура міста Курахова існує за рахунок Курахівської ТЕС. Хоча економічне становище самої електростанції важке, керівництво підприємства віднаходить кошти на оздоровлення і харчування для малозабезпечених пенсіонерів. Ніколи не відмовляють у допомозі пенсіонерам керівники промислових підприємств «Мар'їнський шиноремонтний завод», «Лактис», «Мар'їнський комбінат комунальних підприємств», «Мар'їнська харчосмакова фабрика», Мар'їнське управління газового господарства, Мар'їнський міськПВ, Мар'їнський центр електрозв'язку № 11, ВАТ «Красногорівський завод вогнетривів».

Віктор МАНЬКО,
голова Мар'їнської районної державної адміністрації.

Донецька область.

Пам'ять

Він дарував свободу

Наприкінці 1899 р. в мальовничому селі Сулимівка, що на Яготинщині Київської області, у простій хліборобській родині народився майбутній генерал-полковник танкових військ, двічі Герой Радянського Союзу Андрій Григорович Кравченко. Під час війни з фашистською Німеччиною в 1941-45 роках танкісти генерала пройшли з боями від Волги до Влтави і вкрили свій шлях нев'янучим геройством і славою.

Ще будучи підлітком, Андрій, як і більшість його однолітків, понад усе любив коней. Бо без них, звичайно, ніхто не міг числити себе господарем. Пас, доглядав і любив гарцювати на них. І рідко хто міг здолати його в перегонах.

Проте доля була байдужа до захоплень хлопця і розпорядилася інакше. Коли Андрія було покликано в армію, він через деякий час пересів на сталевого коня — став служити в танковій частині. Фізично загартований, кмітливий, дисциплінований, енергійний, він швидко оволодівав премудростями військової професії. Не зупиняючись на досягнутому і повсякчас намагався самовдосконалитись. Уже в 1928 році блискуче закінчив у Москві військову академію імені М. В. Фрунзе. Пощастило синові хлібороба: його обминули сталінські репресії, які з болем у серці він часто згадував, бо дуже шкодував за безпідставно розстріляними своїми армійськими друзями. Адже їх облудно було названо ворогами народу. Проте Андрій Кравченко знав їх як великих патріотів, відданих армії, народу.

Коли напали на нашу країну німецькі фашисти, він командував танковою бригадою, згодом окремим корпусом, а пізніше й армією. Певно, не випадково першими на рідну Яготинщину увірвалися, виганяючи ворога, танкісти їхнього земляка. Першими вони увійшли і до Сулимівки.

Після визволення рідного села від ворога Андрій Кравченко відразу ж організував на майдані мітинг. Навкруги стояли бойові машини з солдатами. Зібралося на майдані, щоб побачити свого прославленого земляка, мало не все село. Звернувся до односельців чистою українською мовою і сам генерал-визволитель. Перш за все він спитав:

— Так якою ж мовою у цей радісний, щасливий для всіх нас день ми будемо говорити, мої дорогі земляки?

— Російською! — долинуло від воїнів.

— Українською! — крикнув хтось із селян.

— Якою хочете, такою й говоріть! — почулося ще.

— Ні, ми не будемо говорити ані російською, ні вкраїнською, — відповів генерал, поблискуючи бойовими орденами. І, притишивши трохи голос, додав:

— Ми будемо розмовляти з вами просто, по-сулимівському, як споконвіку серед моїх і ваших дідів та прадідів було заведено, якою і ви, любі односельці, тепер говорите. Бо зболілася моя душа страшенно за рідним словом. Але його я не забув, хоч довго-довго жив у далеких від свого краю місцях. І завжди пам'ятав, що корінням своїм назавжди я пророс у квітучу, чудову землю, назва якій — Україна...

Лише після такого незвичайного патріотичного вступу А. Кравченко тепло, від усього серця поздоровив односельців з визволенням від фашистського ярма і побажав радості та щастя на рідній землі. Розповів також про успіхи радянських воїнів, про своїх чудових танкістів, які, не шкодуючи здоров'я і життя, нещадно б'ють ворога.

Генерал-полковник А. Г. Кравченко брав участь у визволенні Києва, Житомира та інших міст. По війні командував бронетанковими та механізованими військами в ряді військових округів.

Сулимівці дуже любили свого земляка і пишалися ним. І було за віщо. Адже він відзначався рідкісною добротою, чуйністю та уважністю до людей. Тому до нього, як до депутата Верховної Ради Радянського Союзу, часто в Москву приїздили земляки з різними проханнями. І Андрій Григорович усіх приймав, усім, як міг, допомагав. Помітивши, що сулимівські діти ходять навчатися до сусіднього села, допоміг землякам вибудувати чи не найкращу тоді в районі двоповерхову середню школу. Сприяв також спорудженню магазину, медпункту.

У 1955 році, порівняно рано, А. Г. Кравченко вийшов у відставку. Вічність його покликала 1963 року. Похований у Москві.

30 листопада сповнилося сто років від дня народження прославленого воєначальника. У своє рідне село Андрій Григорович повернувся навічно бронзовим погруддям, яке зображує його в генеральському мундирі, з численними нагородами. Погруддя встановлено у центрі Сулимівки, на подвір'ї середньої школи. Є в селі також музей земляка-героя. А місцевому КСП присвоєно ім'я талановитого генерала. У районі відбулися заходи з відзначення столітнього ювілею легендарного полководця.

Віталій СВЯТОВЕЦЬ.

Хроніка. Факти. Події

✓ Приштина

Наша поліція вітає нашу міліцію

Учора День української міліції відзначали в Косово. Із 1880 поліцейських міжнародної поліції ООН 30 — наші земляки. «Українські поліцейські тут одні з кращих, — заявив на зустрічі з журналістами начальник оперативного відділу міжнародної поліції ООН Гаррі Макферсон. Командир українського контингенту полковник міліції Владислав Фалько від імені товаришів по службі вітає всю міліцію України та своїх колег чернігівців зі святом. Український контингент прибув до Косово 30 вересня після спеціальної підготовки на базі МВС у Києві. Після додаткової підготовки в учебці ООН на території головного штабу в Приштині наші міліціонери склали тести й були направлені в усі п'ять секторів краю. Найпідготовленіших запросили для роботи у головний штаб. У найближчих номерах "ГУ" детальніше розповість про роботу українських поліцейських у Косово.

✓ Коломбо

«Подаруночок» перед виборами

На передвиборному мітингу президента Шрі-Ланки пані Чадрика Кумаратунга терорист-смертник став причиною загибелі майже двадцяти осіб. Пані Кумаратунга поранено в око, її було негайно прооперовано. На мітингу опозиції, що також відбувся в Коломбо, теж стався вибух: загинули одинадцять осіб. Ніхто не взяв на себе відповідальність за обидва вибухи, але підозрюють сепаратистську організацію «Тигри визволення Таміл-Ілама». Сьогодні на Шрі-Ланці мають відбутися президентські вибори.

✓ Каракас

Кількість жертв точно не відома

Влада Венесуели визнала, що руйнівні наслідки повені, яка охопила північні райони країни, виявилися значно серйознішими, ніж вважали раніше. За словами президента Венесуели Уго Чавеса, все узбережжя перетворилося на цвинтар. Достеменно відомо про загибель п'ятисот осіб. Міністр закордонних справ країни Хосе Альфредо Рангель оголосив, що принаймні шість тисяч осіб пропали безвісти.

✓ Вашингтон

Поки дійде до діла...

Адміністрація США планує збільшити ще на 2,2 мільярда доларів витрати Пентагону на фінансування програми зі створення Національної системи протиракетної оборони. Ці кошти передбачено спрямувати на створення більшої, ніж планувалося раніше, кількості ракет-перехоплювачів, на модернізацію радарів раннього попередження і проведення додаткових польових випробувань у рамках створення НПРО. Водночас домовленості з Росією та Китаєм щодо розташування ракет-перехоплювачів ще не досягнуто.

✓ Пекін

Епоха колоній для Макао завершилася

Португальська колонія Макао перейшла під юрисдикцію Китайської Народної Республіки. В урочистій церемонії брали участь голова КНР Цзян Цземінь і президент Португалії Жорже Сампайо. Відразу по її закінченні на територію Макао вступили китайські війська. Колоніальне правління в Макао тривало 442 роки.

На фото АП: китайські війська входять у Макао.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» і зарубіжних інформагентств.

Росія засумувала за «сильною рукою»

(Початок на 1-й стор.).

На другому місці урядовий блок «Єдність», який набрав 24,98%. Незважаючи на те, що блок було сформовано лише за три місяці до виборів, той факт, що його підтримав Володимир Путін, став вирішальним для виборців: Росія засумувала за «сильною рукою». Таким чином, теперішній прем'єр отримав чудову підтримку для старту на президентських виборах. Виявилися символічними слова Анатолія Чубайса, який в інтерв'ю у Центрвиборчкомі заявив, що «Володимир Путін може стати президентом Росії, якщо військові розв'яжуть проблему Чечні, знищать міжнародний тероризм у Росії».

Політичне об'єднання «Вітчизна — вся Росія», на чолі якого стоять експрем'єр Євген Примаков та мер Москви Юрій Лужков, отримало 9,97% голосів. Приємний сюрприз — четверте місце «Союзу правих сил» (8,71%). Це політичний блок, що відображає інтереси людей, котрі, як заявив один з його лідерів експрем'єр Сергій Кирієнко в інтерв'ю «ГУ», «виросли й посіли своє місце у житті в останні десять років». У Росії, за його словами, нарешті виник усталений правий електорат, росіяни зрозуміли переваги ринку, конкуренції у противагу плановому соціалізму і зрівнялівці.

За «Яблуко» і ЛДПР проголосували, відповідно, 6,22% і 5,93% виборців.

За Конституцією РФ 225 депутатів проходять до Держдуми за партійними списками, 225 — за одномандатними округами.

Оголошено попередні результати і за одномандатними округами. Представники Компартії пройшли вже у першому турі за 43 округами, «Єдності» — 10, «Вітчизни» — 29, «Яблуко» — 5, «Союз правих сил» —5. Не обрано до Державної Думи таких відомих політиків, як Сергій Бабурін, Анатолій Собчак, Руслан Хазбулатов. У Бурятському автономному окрузі за Йосипа Кобзона проголосувало 93% виборців. За одномандатними округами до Держдуми обрано Віктора Черномирдіна, Сергія Степашина, Володимира Рижкова, Романа Абрамовича. У Карачаєво-Черкессії народ проголосував за Бориса Березовського.

Водночас із виборами до Держдуми москвичі обирали свого мера. Юрій Лужков зберіг за собою крісло «градоначальника» за підтримки 71% мешканців російської столиці.

Головним підсумком нинішніх виборів став, на думку багатьох російських експертів, «політичний успіх родини Бориса Єльцина». Партія Кремля спромоглася провести до Державної Думи ті сили, які створять умови для будівництва капіталізму в Росії та гарантії особистої безпеки Борисові Єльцину після того, як він піде на пенсію. Зменшують свій політичний вплив ліві, не пройшли до парламенту екстремістські крайні ліві та праві політичні сили — Віктора Ампілова, Олександра Баркашова. Але, незважаючи на всі ці зміни, за словами Григорія Явлінського, «нинішні вибори засвідчили, що Росія залишилася за своєю суттю радянською країною».

Світлана ФІЛІМОНОВА.

Москва.

Фото АП.

Єльцину більше й не треба. Тільки шапку поправити

10 мільярдів жертвам нацизму

У п'ятницю в Берліні закінчилися переговори представників американського і німецького урядів —міністра фінансів США Стюарта Айзенштатта та уповноваженого бундесканцлера графа Отто Ламбсдорфа — про виплату компенсацій колишнім «остарбайтерам». Вони назвали остаточну суму відшкодувань — 10 мільярдів марок. Її порівну поділили уряд ФРН і компенсаційний фонд німецьких підприємств «Пам'ять, відповідальність і майбутнє». Представники урядів Польщі, Чехії, Росії, Білорусі, України та Ізраїлю, а також адвокати жертв нацизму пристали на пропозицію німецької сторони.

Так наприкінці тисячоліття Німеччина вибачилася перед жертвами Голокосту, примусовими робітниками, що їх насильно вивезли з окупованих нею країн Європи, військовополоненими — в'язнями концентраційних таборів, яких нацисти протягом кількох років примусили задарма працювати у промисловості, сільському господарстві, а також прислужувати панам, які завжди вважали себе надлюдинами.

Канцлер Герхард Шрьодер, виступаючи на заключному раунді переговорів, заявив, що це рішення дає постраждалим не лише матеріальне відшкодування, а й моральне задоволення. «У цьому столітті, — сказав він, — Німеччина завдала народам Європи багато горя. Особливо жахливі злочини перед жертвами Голокосту. Звичайно, матеріальні компенсації не можуть позбавити від наслідків цієї драми, але ми сподіваємося, що вони хоча б пом'якшать їх». Канцлер також подякував президентові США Біллу Клінтону за особисту участь у цьому виснажливому марафоні у боротьбі за торжество справедливості.

Президент ФРН Йоганнес Рау у своїй промові від імені німецького народу вибачився перед усіма колишніми рабськими і примусовими робітниками за страждання, які випали на їхню долю. «Це не лише неотримана заробітна платня, — сказав він, — а й позбавлення на довгий час батьківщини, прав, брутальне поводження». Бундеспрезидент висловив жаль, що люди, які «стали жертвами нацистської військової машини, змушені були так довго чекати на справедливі компенсації».

А скільки ж з цих компенсацій доведеться ще очікувати після визнання вини і прийняття рішення? І кому що перепаде з оцих 10 мільярдів? Судячи з усього, шлях грошей до отримувача не буде коротким. Та й процес їхнього розподілу потребує також чимало часу і довгих детальних переговорів. Американський міністр фінансів вважає, що до перших виплат мине не менш як рік. До речі, уряд США вже створив «Фонд майбутнього» для додаткового вивчення усіх подій, пов'язаних із Голокостом під час другої світової війни і порушенням прав людини, виділивши для цього 20 мільйонів марок. Тож немає сумнівів, що права американських жертв нацизму буде надійно захищено. Перші переговори щодо розподілу грошей відбудуться в лютому у Вашингтоні.

Попередньо оголошено, що по 15 тисяч марок отримають колишні в'язні концентраційних таборів і гето. Вважається, що у примусових робітників, зайнятих у промисловості, умови були «м'якшими», тому вони можуть розраховувати на суму приблизно 6 тисяч марок. Ті, хто колись працював у сільському господарстві, отримають компенсації лише у тому разі, якщо вони доведуть, що в той час зазнали каліцтва або шкоди здоров'ю.

Незважаючи на те, що у зв'язку з процесом виплат компенсацій ще будуть довгі переговори, ситуація, на перший погляд, усе-таки оптимістична. Але... тільки на рівні проявів і політичної, і доброї волі. Бо насправді ані в урядового Фонду відшкодувань, ані у фонду німецьких підприємств «Пам'ять, відповідальність і майбутнє» цих грошей поки що немає, так само, як і впевненості у тому, що їх буде зібрано. Адже це правляча коаліція — СДП та «зелені» — ініціювали акцію покаяння зі сплатою відшкодувань. Решта партій ставляться до неї вельми прохолодно. Але ж гроші повинні будуть сплачувати всі землі, у тому числі й ті, де вплив «червоно-зелених» не такий великий. До речі, Баварія взагалі відмовилася сплачувати будь-які гроші. Та й учасниками фонду німецької індустрії стали лише близько 60 підприємств, хоча й нині у Німеччині налічується їх більш як 600, що використовували рабську силу під час війни. Але вони затято чинять опір, намагаючись довести, що залучення «остарбайтерів» не було ініціативою підприємств. Отож попереду ще чимало битв, перш ніж гроші попадуть до тих, кому вони по праву належать.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

У третє тисячоліття Молдова ризикує ввійти без уряду і парламенту

Президент Молдови Петру Лучински назвав чергового, вже третього, кандидата на пост прем'єр-міністра. Ним став 42-річний Думитру Брагіш, який обіймав у відставному уряді Іона Стурзи пост заступника міністра економіки. Він також був співголовою ради із співробітництва з Євросоюзом. А в 1989 році, коли Петру Лучински очолював молдовську компартію, Думитру Брагіш був першим секретарем ЦК комсомолу республіки.

Новий кандидат підтвердив незмінність курсу на реформи, який проводив попередній уряд, і заявив, що пропонована новим кабінетом програма діяльності радикально не відрізнятиметься від тої, яку пропонував перший кандидат у прем'єри Валушу Бобуцак, не підтриманий парламентською більшістю. Думитру Брагіш пояснив це особистою участю в розробці даної програми.

Петру Лучински звернувся до депутатів з проханням підтримати нового кандидата, заявивши, що бере відповідальність за сформований уряд на себе. Якщо і ця спроба не вдасться, відбудеться розпуск парламенту, а затяжна урядова криза призведе країну до «національної катастрофи». За словами Петру Лучински, навіть за сприятливого результату Молдові знадобиться десять років, щоб повернутися в економіці до рівня 1992 року. Дострокові вибори, на думку президента, не бажані, бо в новому парламенті «жодна політична партія не отримає більшості, достатньої для формування нового уряду».

Нині все залежить від позицій Народного фронту. Комуністи і незалежні депутати підтримають кандидатуру президента, але їх голосів недостатньо для перемоги. Опозиція, представлена трьома демократичними фракціями, відмовилася від участі в голосуванні. Цілком можливо, що в третє тисячоліття Молдова ввійде без уряду, з паралізованим парламентом і з президентом, який не має достатніх повноважень, аби впливати на ситуацію в країні.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

«Омолодження» вітчизняної індустрії? Потрібно і можливо!

У Сумах винайшли і випускають економічні компресори. Вони здійснять технологічну революцію

Вихід із глибокої системної кризи, в якій останні роки перебуває економіка України, можливий тільки через відродження виробництва. А поки що вітчизняна індустрія в основному «лежить» і лише деякі її галузі ще «дихають», та й то ледь-ледь. Про це кажуть багато, на різних рівнях і з різних приводів. Проте лише констатацією справі не допоможеш. Треба починати з чогось реального і дійового.

Ось що думає народний депутат України Григорій Дашутін.

— Не таємниця, що енергетичні проблеми, образно кажучи, тісним зашморгом стискують горло нашій і так напівзадушеній економіці, — розпочав розмову Г. Дашутін. — Не розв'язуючи питання про достатність енергоносіїв, ми дедалі більше заганяємо нашу економіку в глухий кут. Статистика свідчить, що ми на одиницю виробленої продукції нині витрачаємо енергоносіїв у 4,7 разу більше, ніж американці, у 3—5 разів більше, ніж за європейськими технологіями. Є такі види продукції, на виробництво яких нам доводиться витрачати електроенергії у 10—12 разів більше порівняно з європейськими технологіями. Для України ситуація загострилася ще й тим, що ми сьогодні імпортуємо близько 80 відсотків споживаних енергоносіїв — в основному газу та нафти з Росії, Туркменистану та Азербайджану.

— Звідси напрошується очевидний висновок: треба прагнути зменшення цієї обтяжливої залежності. І ми маємо такі можливості.

— Більше добувати власних енергоносіїв — не єдиний і, сказав би, не головний спосіб розв'язання питання. Тут доцільніше піти дещо іншим шляхом. А саме: розпочати інтенсивне інвестування тих технологій, які можуть забезпечити значне зниження споживання енергоносіїв, — приблизно у 3—4 рази. А щодо законсервованих запасів, то вони нікуди не дінуться і залишаться як спадок майбутнім господарям країни.

— До речі, саме так і роблять американці, зберігаючи свої природні запаси, викачуючи їх з інших регіонів. Але становище в нас і в них дуже різне: їхня економіка процвітає, а наша — у глухій кризі. Так можна й без майбутнього залишитися...

— Щоб цього уникнути, треба негайно переглянути ті технологічні процеси, де використання енергоносіїв коштує набагато дорожче, ніж за одиницю продукції зарубіжних аналогів.

— Ви вважаєте, що нині проблема та її розв'язання саме в цьому?

— Так. Починати треба з економічнішого та раціональнішого використання енергоносіїв, а не з розширення та збільшення їх видобутку. Чому? Назву деякі конкретні цифри. До 1991 року вугільна промисловість України добувала на рік близько 200 мільйонів тонн вугілля. Тепер — трохи більш як 70 мільйонів тонн. У галузі залишилися ті самі компресорні установки, розраховані на видобуток 200 мільйонів, у той час як реально отримуємо майже втричі менше. Але ж бо електроенергії вони споживають і нині стільки само! Звідси значне подорожчання собівартості палива, яке добувають.

І це не все. Діючі компресори — застарілої конструкції, а саме — поршневі. Тоді як Європа давно вже перейшла на установки нового покоління — гвинтові. Порівняймо: коефіцієнт корисної дії поршневих компресорів становить 50—60 відсотків, а гвинтових — 93 відсотки. І якщо в нашій індустрії здійснити модернізацію тільки одного технологічного процесу — компресорного господарства, то можемо отримати економічний ефект, що обчислюється в геометричній прогресії. Саме сюди треба спрямувати значні суми капіталовкладень.

— А чи витримає наша хвора економіка такі додаткові навантаження? Адже переоснащення коштуватиме значних сум.

— Це не разові вкладення, тому якогось підриву економіки не буде. Потрібна конкретна програма переоснащення на найближчі 10 років.

— А уряд уже робив у цьому напрямі якісь кроки?

— Так. Можна назвати грудневу постанову Кабміну 1997 року, травневий указ Президента. Проте якихось конкретних зобов'язань на відповідні міністерства та відомства тоді покладено не було.

— То як перенести це безперечно важливе завдання у площину практичних дій?

— Треба визначити конкретні терміни для здійснення модернізації передусім перед тими міністерствами, які особливо широко використовують технології свідомо марнотратні. Наприклад, перед Міністерством вугільної промисловості поставити умову — з другого кварталу 2000 року вам заборонено використання поршневих компресорів, які споживають величезну кількість електроенергії і знекровлюють нашу економіку. Ми готові піти цим шляхом, нехай і не дуже популярним...

— Ви сказали — «ми». Хто це конкретно? Групи осіб, організації, якісь структури?

— Це прихильники впровадження у вітчизняну індустрію енергозбережних технологій. Конкретніше — представники колишнього всесоюзного інституту компресорного машинобудування, що в Сумах (нині це спеціалізоване підприємство). Сюди входять і фахівці-технократи, і політики, і економісти. Це когорта людей, які таке питання ставлять на рівень державної безпеки.

— Ставити питання ми навчилися. А чи є вже те, з чого цілком конкретно можна починати?

— Власне, початок уже покладено. А саме: на Сумському компресорному заводі, що народився на виробничій базі уже згадуваного всесоюзного інституту, створено, з використанням найбільш енергозбережних технологій, гаму принципово нових компресорів, де застосовано гвинтову групу замість колишньої поршневої. Їх апробовано, і вони дали чудовий результат — 93 відсотки ККД! При цьому вони на 30 відсотків менше споживають електроенергії порівняно з попередніми модифікаціями. Дуже істотно, що їхній амортизаційний ресурс значно вищий (гарантійний термін безаварійної роботи — чотири роки проти року-півтора поршневих). На 80 відсотків менше використовують мастил. Габарити нових удвічі менші від попередніх. Ось і порівнюйте, яку отримуємо економію і що це може дати в перспективі.

До речі, порівнювати можна вже тепер. На об'єднанні «Західвугілля» введення в експлуатацію одного гвинтового компресора дало змогу прибрати (через непотрібність) три поршневі агрегати! Один до трьох — аргумент надто переконливий.

— Сумський компресорний завод готовий до серійного виробництва нових агрегатів?

— Готовий. Нині вже пішли замовлення. І не тільки для масового оснащення вугільної промисловості, а й для машинобудування. Зокрема, для Кременчуцького автомобільного заводу. Розрахунки показують, що термін їх повної самоокупності — рік і два місяці.

Ще приклад. На «Дніпроспецсталі» — велетні нашої металургії — нині стоїть три компресорні станції. Вони споживають за годину 1800 кіловат. Повітропроводів — 221 кілометр. Якщо все це громіздке господарство замінити на десяток точкових компресорів нового покоління, то підприємство мало б щороку сотні тисяч доларів за рахунок економії енергоносіїв. На черзі — такі велетні індустрії, як «Стірол», «Лінос» та інші. Харчова промисловість, фармацевтична, залізничний транспорт (на локомотивах стоять поршневі компресори) — це аж ніяк не повний перелік галузей вітчизняної індустрії, які гостро потребують переобладнання.

— Якщо підсумувати сказане, то ви пропонуєте цілком конкретний і ефективний метод заміни зношеного, морально та фізично застарілого «серця» індустрії на нове, працездатніше і надійніше. На цій базі в стислі терміни здійснити омолодження нашої індустрії і, отже, дати імпульс відродженню української економіки.

— Саме так. Адже немає жодного виробництва, де не використовувався б компресор як «серце», що забезпечує життєдіяльність виробничого організму. Звідси важливість проблеми, її багатовекторність у розв'язанні завдань, які стоять перед країною на порозі третього тисячоліття.

Розмову вів
Іван ДМИТРЕНКО.

Хочеш спати спокійно — поверни валюту

Сім років із конфіскацією за приховування валютних доходів

Готується законопроект

Нову редакцію «валютної» статті 80-1 Кримінального кодексу та цілком нову додаткову статтю 80-5 пропонують прийняти народні депутати з парламентського Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та боротьби з корупцією Анатолій Єрмак і Григорій Омельченко. Перша стаття стосується незаконного відкриття або використання валютних рахунків за межами України, друга — приховування доходів в іноземній валюті за межами України. Отже, слово — народним депутатам.

Анатолій Єрмак:

— У січні 1993 року Верховна Рада України доповнила Кримінальний кодекс статтею 80-1 «Приховування валютної виручки», якою передбачала кримінальну відповідальність за незаконне відкриття за кордоном громадянами України валютних рахунків, використання їх та приховування на них виручки. Тоді було встановлено і міру покарання — позбавлення волі на строк до двох років, або виправні роботи на той самий строк, або штраф до п'ятисот офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати з конфіскацією вкладу і валютної виручки.

Стаття передбачає три окремих види злочинів: 1) відкриття за межами України валютних рахунків без дозволу Національного банку; 2) використання цих рахунків; 3) приховування валютної виручки.

Суспільна небезпека цього злочину полягає в дестабілізації фінансово-кредитних відносин у сфері операцій з валютними цінностями, заподіянні значних економічних збитків державі, в сприянні процесу «відмивання» (легалізації) доходів, отриманих злочинним шляхом, розширенні «тіньового» сектора економіки тощо.

За підрахунками фахівців, сума вільно конвертованої валюти, незаконно вивезеної з України і схованої на рахунках в іноземних банках протягом 1992—1999 рр., оцінюється в $ 20 млрд. Це майже вдвічі перевищує зовнішній борг України. Наша держава стала найбільшим у Європі експортером тіньових капіталів, віддаючи пріоритет у цьому питанні лише Російській Федерації. Лише за перше півріччя 1999 року майже шість тисяч суб'єктів підприємницької діяльності в Україні не повернули у встановлені законодавством строки понад $ 1 млрд., отриманих від зовнішньоекономічних операцій.

Валютні кошти, незаконно вивезені за межі України, вносяться на рахунки іноземних фінансово-кредитних установ, вкладаються в легальний господарський обіг зарубіжних країн, інвестуючи їх економіку.

Григорій Омельченко:

— Тобто йдеться про приховування доходів в іноземній валюті як форму відпливу капіталу з держави. Зрозуміло, що для такого легального й нелегального відпливу капіталів є й об'єктивні причини. Зокрема, несприятливий інвестиційний клімат, високий бюджетний дефіцит, політична нестабільність, слабкість національної валюти та очікування її девальвації, законодавча лихоманка тощо. Але є й чітко «шкурницькі» чинники — бажання злочинно збагатитися за рахунок держави й народу. Такий бізнес прагне приховати незаконне походження прибутків, не бажає ділитися з державою шляхом сплати податків і навіть намагається приховати крадене від «подільників» в Україні. Звідси й бандитські «розбірки» з допомогою кілерів, що також надає відповідного іміджу всій державі.

І за всього цього правоохоронна, судово-слідча практика засвідчили не лише, скажемо так, прохолодне ставлення відповідних органів до боротьби з цим катастрофічним для держави лихом, а й певну законодавчу прогалину. Наслідки очевидні.

Ось на наші, схвалені Верховною Радою, депутатські звернення і запити отримуємо відповідь за підписом старшого помічника Генпрокурора Ю. Авдєєва. Він пише, що особисті валютні рахунки громадян України, валютні рахунки фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності, а так само решта інших (крім валютних рахунків підприємств, установ та організацій) до предметного складу злочину, передбаченого статтею 80-1 КК України, не включено. Тому ми пропонуємо нову редакцію статті 80-1. Нею треба передбачити, що кримінальна відповідальність настає у разі відкриття або використання за кордоном без дозволу Національного банку України приватних валютних рахунків або валютних рахунків підприємств, установ та організацій, незалежно від форм власності, або інших рахунків, вчинені посадовими особами цих підприємств, установ або за їх дорученням іншими особами або особою, яка займається підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи, а також будь-якою іншою особою, яка є громадянином України і постійно проживає на її території.

За скоєння цього злочину без обтяжливих обставин пропонуємо карати позбавленням волі на строк від 2 до 4 років, або виправними роботами на строк від 1 до 2 років, або штрафом від 500 до 1000 мінімальних розмірів заробітної плати, конфіскацією майна або без такої.

А за обтяжливих обставин (повторно або за попередньою змовою групи осіб) — позбавленням волі на строк від 3 до 7 років з конфіскацією майна та позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 5 років.

До того ж вважаємо за потрібне визнати таке приховування доходів у іноземній валюті (за обтяжливих обставин) тяжким злочином.

Анатолій Єрмак:

— Фахівці, які ознайомилися з нашим документом, наголошують, що, окрім передбаченого посилення боротьби з цими видами злочинів, ідеться і про сприятливі умови повернення валюти в Україну. Ми також запропонували новелу — звільнення особи від кримінального покарання за статтями 80-5 та 148-2 КК (ухилення від сплати податків), якщо ця особа протягом трьох місяців зі дня набрання чинності цього закону поверне доходи в інвалюті до України (повернення має бути передбачене законодавством), а також належно сплатить податки з цих доходів.

Підготував
Анатолій БЕНЬ.

У номер

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про склад Кабінету Міністрів України

Відповідно до статті 106 Конституції України постановляю:

1. Установити, що до складу Кабінету Міністрів України входять:
Прем'єр-міністр України
Перший віце-прем'єр-міністр України
три віце-прем'єр-міністри України
Міністр аграрної політики України
Міністр внутрішніх справ України
Міністр екології та природних ресурсів України
Міністр економіки України
Міністр палива і енергетики України
Міністр закордонних справ України
Міністр культури і мистецтв України
Міністр України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи
Міністр оборони України
Міністр освіти і науки України
Міністр охорони здоров'я України
Міністр праці та соціальної політики України
Міністр транспорту України
Міністр фінансів України
Міністр юстиції України.

2. Діяльність Кабінету Міністрів України забезпечується Секретаріатом Кабінету Міністрів України (далі — Секретаріат). Секретаріат очолює Урядовий Секретар, який призначається на посаду і звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України.

Основними завданнями Секретаріату є організаційне, експертно-аналітичне, правове, інформаційне, матеріально-технічне та інше забезпечення діяльності Кабінету Міністрів України.

Секретаріат діє на підставі Положення, яке затверджується Кабінетом Міністрів України.

Структура Секретаріату не може бути побудована за галузевим принципом, а штатна чисельність працівників у зв'язку з цим має бути скорочена.

3. Визнати таким, що втратив чинність, Указ Президента України від 14 грудня 1996 року № 1228 «Про склад Кабінету Міністрів України».

4. Кабінету Міністрів України привести у місячний строк свої рішення у відповідність з цим Указом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
15 грудня 1999 року.
№ 1574/99.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України від 4 листопада 1998 року «Про надання дозволу Кабінету Міністрів України на використання кредиту, наданого Урядом Іспанії»

Верховна Рада України постановляє:
Внести до Постанови Верховної Ради України від 4 листопада 1998 року «Про надання дозволу Кабінету Міністрів України на використання кредиту, наданого Урядом Іспанії» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 49, ст.309) такі зміни:

1. Пункт 1 викласти у такій редакції:
«1. Дозволити Кабінету Міністрів України надати гарантії щодо використання Державною адміністрацією залізничного транспорту України 15 098 тис. доларів США за рахунок кредиту, який надається Україні Урядом Іспанії, на фінансування закупівлі комплектуючих та окремого технологічного обладнання для капітально-відновлювального ремонту пасажирського рухомого складу згідно з переліком (додається)».

2. Назву додатку викласти в такій редакції:
«Перелік комплектуючих та окремого технологічного обладнання для капітально-відновлювального ремонту пасажирського рухомого складу».

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
14 грудня 1999 року.
№ 1290-XIV.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Угода про вільну з важелів подолання

Завдання, які постали перед Україною в 2000 році, змушують керівництво держави шукати і застосовувати нові, передусім науково обгрунтовані антикризові заходи. Брак вугілля, нафти й газу для роботи агропромислового комплексу взимку, брак хліба, значні виплати за зовнішнім боргом на початку наступного року — проблеми відомі.

Є й реальні механізми їх розв'язання. На думку автора, насамперед вони мають грунтуватися на рішучій боротьбі з корупцією, що дасть змогу швидко запровадити в економіку ефективні схеми значних надходжень до державного і місцевого бюджетів. Потрібно також і створення ефективної законодавчої бази таких реформ.

Одним з конкретних напрямів реформ є забезпечення ефективної інтеграції України у світові господарські зв'язки для забезпечення ринків збуту українським товарам та послугам. Тезовому положенню авторського бачення шляхів розв'язання цієї проблеми присвячено цю статтю.

Пояснення авторської позиції

Природа, характер і ступінь залучення економіки країни у світогосподарські зв'язки значною мірою визначено політичними обставинами та діями. У свою чергу, від цього в обстановці взаємозалежності країн світу, яка дедалі зростає, напряму залежить стан національної економіки. У сучасному світі неможливо відшукати державу, яка б процвітала, або хоча б економічно стабільну, яка не була б широко задіяна у міжнародні економічні відносини. Їхній досвід водночас свідчить, що найкращим та найефективнішим засобом такої задіяності є участь в інтеграційних союзах та блоках.

Тому вкрай важливо з самого початку з максимальним прагматизмом визначитися з інтеграційною стратегією, маючи на увазі і її географічну направленість. Міжнародний досвід дає змогу нам з цілковитою впевненістю стверджувати, що перед ухваленням рішень про вступ у митні, економічні та інші союзи слід враховувати, що політики, від яких залежать відповідні рішення, завжди відчувають на собі дію громадської думки. А вона багато в чому визначається впливом ключових груп інтересів, національними історичними традиціями, а також станом економіки на певному етапі життя країни.

Вже в силу тільки цих обставин, які в теорії і на практиці демонструють свою значущість завжди і всюди, але набувають особливого виміру у кризових ситуаціях, керівникам України не слід чекати на цілковиту єдність політичних сил та суспільства в цілому для ухвалення остаточного рішення в цьому дуже важливому для нас питанні. Водночас так звана багатовекторність, на думку автора, невизначена і, як свідчить українська дійсність, аморфна з точки зору економічної ефективності.

З'ясувалося, що на практиці обрана на початку 90-х років Україною позиція нагадує спробу людини рухатися одразу в чотирьох напрямах. Як наслідок — наша держава спочатку втратила наявні раніше економічні та виробничі зв'язки, а потім опинилася і перед проблемою політичних союзників.

Організаційна суть питання

Групові інтереси у нас такі різні, що годі й чекати їхньої жорсткої та загальної узгодженості найближчим часом. Національні традиції надто диференційно сприймаються у різних регіонах країни та різними віковими та соціальними категоріями. Це сприйняття до того ж схильне змінюватися залежно від ситуацій у житті конкретних людей (наявність чи відсутність оплачуваної роботи, особиста перспектива, рівень зарплати чи пенсії тощо). Щодо глибокої кризи, яку переживає Україна, то передова економічна думка аргументовано доводить: за таких умов підвищується можливість недостатньо зважених рішень з інтеграційної стратегії.

Вже тому географічні та політичні пріоритети мають у цій сфері співвідноситися винятково з вищими національними інтересами. Інвестиційний клімат, податкова система, відсоткові ставки, митні збори як неодмінна складова переговорного процесу між державами про створення чи розширення митного чи інтеграційного союзу — лише незначна і не завжди найважливіша частина з безлічі можливих виборів. Сучасна теорія економічної інтеграції вважає незаперечним фактом те, що результат таких переговорів передусім визначається ступенем готовності державного керівництва діяти незалежно від окремих групових інтересів і за обов'язкового верховенства інтересів держави, суспільства і народу.

Громадська думка здається автору досить гнучкою. Принаймні, вона піддається пояснювальній логіці. Так звані групи інтересів, у тому числі партії, у своїй більшості вкрай егоїстичні й менше схильні до зовнішнього впливу.

А у випадку із суспільством достатньо буває чіткого обгрунтування відповідності певного кроку вищим державним і суспільним пріоритетам. Якщо групи інтересів слабко реагують на всілякі обгрунтування патріотичних політиків, то народ у цілому буквально відчуває головне: потребу в інтеграційних рішеннях і діях. Погіршення соціально-економічного становища більшості громадян України, що триває, вкрай загострює це питання і підштовхує народних обранців до пошуків визначеності, втраченої у попередні роки окремими представниками виконавчої влади.

Слід враховувати і ще один дуже істотний позитивний аспект проблеми. Йдеться про те, що інтеграційну стратегію, врешті-решт, визначає держава. За умов помітного зростання її ролі в економічних відносинах така позиція нині вже не викликає надто жорстких заперечень з боку більшості потенційних українських учасників відповідних переговорів. Державні органи управління мають лише максимально врахувати минулі інтеграційні традиції, не піддаючись при цьому популістському тиску.

Логіка чинників

Ще одна складова авторської позиції належить вже суто до сфери міжнародної політичної економії. Тут вплив різних чинників, як і самі вони, менш очевидний. Скажімо, кожному зрозумілий безпосередній взаємозв'язок між економічним розвитком і політичним авторитетом країни у світі. Ясно також, що зовнішнє політичне середовище може створювати і знищувати економічні й торговельні можливості, підтримувати або гальмувати процес виходу країни на світові ринки.

Який вигляд у цьому плані має Україна? Гадаю, відповідь очевидна. Падіння національної економіки з початку останнього десятиріччя XX століття вже позначилося на результативності української дипломатії. З одного боку, багато хто з її представників на словах зорієнтовані на Захід. Проте водночас дипломатичні зусилля останнім часом справді бувають ефективними лише тоді, коли розв'язуються проблеми співробітництва з новими незалежними державами, колишніми республіками Радянського Союзу. Особливо це стає очевидно під час переговорів про поставки енергоносіїв.

Відносини із Заходом останніми роками дедалі помітніше зосереджувалися навколо натовських програм, скажімо, проведення навчань у рамках Партнерства заради миру. Економічні й торговельні зв'язки, скажімо, з Європейським союзом, за великим рахунком, не можна назвати такими, які хоча б приблизно відповідали реальним можливостям і потребам України. При цьому деструктивну функцію гальмування в цьому разі явно взяли на себе окремі країни Заходу.

Україні за таких умов не залишається нічого іншого, як стати на шлях відновлення нормальних економічних відносин зі своїми колишніми партнерами за єдиним народногосподарським комплексом.

Між політикою та економікою

Ухваленню дійових рішень, втім, найпомітніше заважають політичні амбіції та страхи. Настав час усім сторонам долати проблеми, що нагромадилися. Зокрема, Україну до цього штовхає відчуття катастрофи, що наближається, у вигляді цілковитої зупинки підприємств аграрно-промислового комплексу та остаточного зруйнування фінансової системи. Верховенство економіки в інтеграційних рішеннях диктується також загрозою тотального безробіття, яке, за деякими підрахунками, уже досягло нищівної позначки — більш як 20 відсотків.

Автор не має конкретних статистичних даних (та й навряд чи вони піддаються визначенню) щодо того, яка кількість представників економічних і суто політичних міністерств і відомств підтримує просування наших інтеграційних зусиль в напрямі колишніх партнерів по СРСР.

У чому ж полягає головне застереження т. зв. «чистих» політиків, які виступають проти інтеграції в межах колишнього СРСР? Його, часто надуманий, зміст у скороченому спрощеному вигляді уявляють таким: «До обережності щодо реальної інтеграції з Російською Федерацією і, відповідно, до відкритого просування в західному напрямку Україну підштовхують негативні історичні асоціації, бажання зберегти державну незалежність і застерегти українську молодь від участі в можливих воєнних акціях на Північному Кавказі або за межами Росії».

Про аргументи економістів на користь інтеграції спеціально не казатимемо. Вони широко відомі. Крім того, так чи інакше ми наводитимемо їх по всьому тексту.

За всіма пунктами застережень, що виходять з політичних сфер, вбачається можливою двоєдина відповідь. Слід враховувати, що Україну не чекають у Європейському союзі. А щоб уникнути якогось негативного політичного наслідку від справжньої інтеграції в напрямку СНД, Україні треба жорстко дотримуватися етапності в здійсненні організаційних зусиль.

Найпершою помилкою Співдружності стало те, що свого часу її творці спробували розпочати з того, що в теорії економічної інтеграції визначається як заключний етап економічної інтеграції. Лише потім робилися спроби врахувати думку вчених, внаслідок чого з'явилися приватні угоди — від зняття обмежень у торгівлі деяких держав — членів СНД до політичного Союзу Російської Федерації та Білорусі. Проте все це відбувається нібито за межами власне СНД. Угоди укладають на, скажімо, двосторонній чи тристоронній основі. Так само їх скасовують. А Співдружність загалом залишається аморфною і позбавленою чітких цілей.

Усе це й стало причиною прагнення автора ще і ще раз розібрати-

Потрібно створити ефективну законодавчу базу

торгівлю — один кризи в Україні

Щоб ліквідувати відставання, досить змінити напрям

ся в нюансах та деталях інтеграційної теорії. Наслідком став пошук відповіді на запитання, винесене у назву наступної частини статті.

Угода про вільну торгівлю чи інвестиційна угода?

Поштовхом до такої постановки питання стали дві обставини.

Перша — очевидна нагальна потреба виробничого комплексу України в інвестиціях. Річ передовсім у вкрай зношених основних фондах підприємств. Багато які з них нині в такому стані, за якого для відновлення роботи потрібні велетенські капіталовкладення.

Друга — твердження фахівців з інтеграції про те, що Північноамериканська угода про вільну торгівлю (НАФТА) за участю США, Канади та Мексики регламентує не так умови розвитку безперешкодних торговельних відносин, як перспективи різкого збільшення інвестицій.

З першою обставиною все здається більш-менш зрозумілим. Досить самого лише знання про потребу України в кількох десятках мільярдів доларів щорічних інвестицій. Тому детальніше зупинимося на характері НАФТА як останньої інтеграційної структури з таких, що мають вигляд завершених.

За великим рахунком, мають рацію дослідники, які називають північноамериканську угоду інвестиційною. Їхнє твердження грунтується на тому, що Мексика, будучи найслабшою ланкою НАФТА, отримує нині більшу кількість капіталів, ніж будь-коли в минулі роки. Натомість вона відкрила свої ринки товарам і послугам із США та Канади.

Неможливо заперечувати, що в угоді НАФТА, врешті-решт, йдеться про гроші. Мексика, відмовившись від державного протекціонізму щодо своїх партнерів у зоні вільної торгівлі, має намір отримати за період з 1994 до 2004 року близько 100 мільярдів доларів як інвестиції. Зазначимо, що, крім цього, для подолання девальваційної кризи, яка сталася в країні в грудні 1994 року, цій країні надали майже 50-мільярдний кредит. Фінансові надходження ззовні дають змогу Мексиці розв'язувати проблеми відсталості. Зарубіжні інвестиції дали можливість мексиканському урядові поступово вивести свою державу на рівень такої, що динамічно розвивається, і розв'язувати соціальні проблеми суспільства.

Судіть самі. За наступні після цього чотири роки Мексика увійшла до числа тих країн світу, які розвиваються найдинамічніше.

Залучення зовнішніх капіталів не лише дало змогу фінансувати зовнішньоекономічну діяльність і розрахуватися за заборгованостями. Воно помітно посилило експортоорієнтовані галузі промисловості та сфери обслуговування, а також активізувало внутрішні нагромадження і капіталовкладення. А головне полягає у припиненні неконтрольованого відпливу валютних нагромаджень.

Мексиканський економіст Олександр Ернандес зазначає:

«Остаточні показники 1997 року свідчать, що Мексика пережила один з найкращих періодів за останні два десятиріччя. Ділова активність розширилася на 7%, чого не було протягом минулих 16 років. Обсяги приватних інвестицій зросли на 25,7 %, що є безпрецедентним. Рекордний також показник прямих зарубіжних інвестицій — 12,4 млрд. дол. США. Резерв зарубіжних валют зріс на 10 мільярдів доларів, перевищивши у першому кварталі 1998 року попередній пік лютого 1994 року. Істотно поновилося приватне споживання, підтвердженням тому є створення 1 мільйона нових робочих місць. І ще: внутрішні заощадження зростали вражаючими темпами. Сукупні внутрішні заощадження щодо ВВП вийшли на рівень 24,6 відсотка, що на 2% перевищує план уряду на 2000 рік.

У руслі позитивних тенденцій зріс ВВП — на 6,6% у першому кварталі 1998 року (або на 5,5% з поправкою на кількість робочих днів на рік). Цей показник дещо вищий за запланований... Таким чином, за останні вісім кварталів середньорічний приріст ВВП становить 6,9%. Супутні дані показують зростання промислового виробництва в середньому на 9,9% на рік при одночасному піднесенні роздрібної торгівлі на 11,9%».

Інтеграція не просто створила порівняльні переваги в інвестиційній галузі. Вона зі всією очевидністю допомагає мексиканській економіці стати конкурентоспроможною шляхом поетапної відмови від сировинного і напівфабрикатного наповнення свого експорту. Лише в інтеграційному союзі такий прорив став можливий. Відносно слабкий вплив нинішньої світової фінансової кризи на Мексику підтверджує правильність обраного шляху. В країні триває економічне зростання. Здійснюється модернізація агропромислового комплексу.

Зарубіжні інвестиції в поєднанні з капіталовкладеннями внутрішнього походження дають можливість мексиканським підприємцям фінансувати імпорт на забезпечення потреб національної промисловості.

Відомо, що класичні угоди про вільну торгівлю передбачають насамперед скасування торгових бар'єрів. Угода НАФТА переважно встановлює загальні для країн-учасниць інвестиційні правила. Одержавши статус інвестиційного пріоритету, Мексика надала можливість американським і канадським інвесторам інвестувати в найпривабливіші для них галузі. Стосується це і національної гордості мексиканців — нафтохімічної та гірничорудної промисловості. А відповідні підприємства Мексики одержали доступ до найсучасніших технологій, в тому числі й запатентованих у США або Канаді. До їх числа входять і сучасні комп'ютерні технології.

Від НАФТА до СНД

Складно очікувати, що перетворення Співдружності незалежних держав на сучасний інтеграційний союз відразу приведе до масового припливу інвестицій в Україну із, скажімо, Російської Федерації. Хоча і її можливості в цьому плані незрівнянно значніші, ніж наші. Річ все-таки в іншому.

Об'єднані ресурси, в тому числі фінансові, в будь-якому разі дають змогу ліпше розв'язувати проблеми капіталовкладень. Водночас не можна скидати з рахунку, що таке об'єднання робить привабливішим наш ринок для зовнішніх інвесторів. З'явиться спільний інтерес до відновлення колись взаємопов'язаних промислових підприємств. Український селянин одержить можливість без обмежень вийти зі своєю продукцією на ринки інших країн СНД.

Усе це підвищуватиме інтерес власника капіталів. З іншого боку, відновлене виробництво починає перетворювати на інвестора кожного працюючого.

А щоб уникнути політичних перегинів, саме і треба дотримуватися етапності, тобто керуватися підтвердженими практикою рекомендаціями науковців. А вони цілком правильно кажуть, що починати потрібно з подолання всіляких обмежень у торгових відносинах. Ліпшою організаційною формою початкового етапу для цього є угоди про вільну торгівлю.

Переваги колективної стратегії

Деякі країни світу, що розвиваються, ще на початку 70-х років дійшли висновку, що, діючи колективно, їм легше розв'язувати проблеми конкурентності своїх товарів на світових ринках.

Цілісна координація економічних політик і спільні рішення про ціни у цілому ряді випадків дали позитивні результати. Показовою в цьому плані є діяльність організації країн—експортерів нафти (ОПЕК).

Завдяки її виникненню країни, що виробляють нафту, позбавили західні компанії тотального контролю над нафтовими ресурсами. Вже в 70-ті роки їм вдалося акумулювати величезні фінансові кошти, а потім вийти на передові показники за загальним економічним станом.

До створення ОПЕК сім найбільших західних компаній практично повністю домінували на світовому ринку нафти. Залежність країн, які мають нафтові запаси, здавалася нездоланною. Не було досвідчених технологів та інженерів, управлінського досвіду, сучасних технологій і необхідних торговельних ліній.

Зв'язки цих країн з американськими та іншими корпораціями встановлювалися на принципі односторонньої залежності і системі концесій. Західні компанії здійснювали всі головні роботи, починаючи з пошуку нових покладів нафти. Концесіонери одержували переважні права на території нафтоносних країн. Нові запаси автоматично переходили у власність і контроль Ессо, Мобіла та інших компаній. В обмін ці країни одержали майже виняткові виплати у вигляді податків.

1960 року за ініціативою Венесуели п'ять найбільших нафтоекспортуючих держав (серед них також Іран, Ірак, Саудівська Аравія і Кувейт), незважаючи на зовнішній опір, створили ОПЕК. Причиною було самовільне зниження зазначеними компаніями цін на нафту. Нова організація відмовилася піти в них на поводі й перебрала основні контрольні функції на себе. Це був перший, досить скромний, крок. Вже в 70-ті роки до ОПЕК приєдналися Лівія, Індонезія, Алжир, Катар, Нігерія та емірат Абу Дабі. На початок десятиріччя на країни—члени організації припадало близько 90% експортованої нафти.

Завдяки об'єднанню зусиль країни ОПЕК розвивалися небачено швидкими темпами. Нині вони координують практично всі свої кроки, діючи як партнери західних корпорацій.

Чи можлива Концепція колективних стратегій у рамках СНД?

Для того, щоб одержати аргументовану відповідь на запитання, поставлене в заголовку підрозділу, пострадянським країнам доведеться зробити дуже й дуже багато. Однак передусім слід погодитися з тим, що будь-яка інтеграція передбачає:

* Добровільну відмову від верховенства низки економічних рішень національних урядів на користь їх колективного ухвалення.

* Сприйняття спільної для всіх держав світу концепції взаємозалежності як домінантної для держав—членів СНД і регіональної інтеграції на пострадянському просторі як обов'язкового і неодмінного наслідку цієї обставини.

* Нові форми суверенітету, який матиме новий поштовх у формі духу колективізму як єдино можливого способу стабільності інтеграційних зусиль.

* Потребу розглядати інтеграцію всіма учасниками цього процесу як засіб, а не мету в собі.

* Розуміння того, що інтеграційний союз сприяє економічному розвитку, а не механічно зумовлює його.

* Обов'язковість застосування принципу двосторонності, що передбачає відсутність поділу країн-учасниць на сильні і слабкі, головні й другорядні.

* Готовність до компромісів, підпорядкування спільним рішенням, поступок тощо.

Говорячи про конкретне наповнення концепції спільної економічної стратегії, на думку автора, слід мати на увазі такі елементи і складові:

* Єдність інтеграційної території без виділення в ній особливих ділянок.

* Відмову від фрагментарності, що передбачає постійне розширення єдиного законодавства в економічній сфері.

* Включення до інтеграційних зв'язків усіх державних і громадських структур без будь-якого винятку.

* Розробку єдиного індикативного регіонального плану економічного розвитку.

* Спільність бажання подолати наявні образи минулих часів шляхом знаходження точок дотикання у спільному виробництві, торгівлі тощо.

* Розробку спільної для всіх концепції і програми законодавчого державного регулювання за жорсткого визначення сфер його застосування.

* Спільну політику в галузі структурної перебудови і трансформації агропромислового комплексу.

* Дії на основі схильності до забезпечення спільних інтересів, у тому числі через спільне використання ресурсів.

* З урахуванням колишніх недоліків економічного розвитку СРСР приділення спеціальної уваги створенню сучасної інфраструктури.

З чого починати?

Виходячи з позитивного міжнародного досвіду, автор вважає правильною модель ефективної інтеграції, що починається з прийняття угоди про єдину зону вільної торгівлі.

Тим самим передбачаються такі найбільш загальні цілі й положення:

* Зняття будь-яких перепон на шляху вільного пересування товарів і послуг у рамках інтеграційного союзу.

* Наявність в угоді статті про колективну інвестиційну політику.

* Відмова від будь-яких проявів автаркії та популізму.

* Спільна стратегія конкуренції на світових ринках.

* Включення до договору статті про прагнення до вирівнювання соціально-економічного розвитку.

Конкретніше слід вести мову про готовність до поступової прозорості кордонів, початком якої саме й повинна стати вільна торгівля.

Переговорний процес має включати в себе обговорення системи розв'язання конфліктних ситуацій у сфері інвестицій, сервісу, антидемпінгу, інтелектуальної власності. Слід брати до уваги також проблеми організаційного характеру, створюючи галузеві комісії, комітети, робочі групи.

На кшталт НАФТА можна було б почати зі створення Комісії з питань вільної торгівлі. У випадку з СНД її варто було б створити вже тепер, з огляду на виконання нею доручення про написання проекту тексту міждержавної угоди про вільну торгівлю. Після його прийняття така комісія, сформована з представників урядів, знову-таки за відомими зразками, здійснювала б контроль за виконанням угоди та її вдосконаленням, розв'язанням спірних проблем, створенням тимчасових робочих груп тощо.

На перших порах корисним був би досвід НАФТА, що полягає у відмові від створення наднаціональних структур з політичними повноваженнями.

Замість висновків

Чи не найпоширенішою серед помилок у політиці є спокуса підлеглих доповісти керівникові саме те, що він найбільше бажав би почути. Отож лідер, від чиїх рішень залежить подальший розвиток подій, ситуацію уявляє собі оптимістичнішою, ніж дійсна, зумовлена грубими фактами.

Однак спиратися можна тільки на те, що виявляє опір. Спроби окремих регіональних «груп інтересів», що борються за можливості впливу на формування інтеграційної політики України, знищити конструктивну опозицію — рушій реформ — уже спричинили істотні інтеграційні проблеми.

У внутрішній політиці ці проблеми багато в чому сформовані спробами представників «груп інтересів» зобразити боротьбу конструктивної опозиції проти корупції як боротьбу проти державних інститутів влади. У зовнішній політиці такі проблеми призводять до погіршення зовнішньополітичного іміджу України.

Щоб ліквідувати відставання, досить змінити напрям.

Валерій КОЛОМОЙЦЕВ,
народний депутат України,
заступник голови Комітету з питань бюджету Верховної Ради України,
доктор економічних наук,
професор.

Об'єднані ресурси дають змогу ліпше розв'язувати проблеми капіталовкладень

У номер

ЗАЯВА фракції Народно-демократичної партії

Розглянувши перебіг подій навколо надання згоди на призначення парламентом України кандидатури на посаду Прем'єр-міністра, фракція констатує:

пропозиція Президентом кандидатури В. П. Пустовойтенка була продиктована оцінкою цілеспрямованої та результативної діяльності уряду під його керівництвом з розв'язання нагальних соціальних та економічних проблем, у результаті чого вперше було досягнуто приросту промислового виробництва, істотно зменшено заборгованість у соціальній сфері, створено передумови для подолання кризових явищ;

цією своєю діяльністю уряд на чолі з В. П. Пустовойтенком зробив вагомий внесок у перемогу Л. Д. Кучми на виборах Президента України;

результати голосування в українському парламенті засвідчили про посилення впливу тіньової політики на процеси, що відбуваються у Верховній Раді України. Частина фракцій, які декларують себе як пропрезидентські, знехтувала думкою Президента і поставила свої власні, групові та кланові інтереси вище загальнонаціональних і державних. Продемонстровано приклад брудної політики та подвійної моралі, коли декларації та реальні дії не збігаються, коли гасла про демократичні перетворення, соціальну справедливість, інтереси держави та моральну політику використовуються лише як ширма для задоволення цих групових та кланових інтересів.

Фракція НДП заявляє:

Ми ніколи не брали і не братимемо участі в цих інтригах, наше кредо — гласна і публічна політика.

Ми заявляємо, що підкилимові інтриги політиків-тіньовиків спрямовані на руйнування парламентаризму в нашій державі і є реальною загрозою розбудові України як демократичної правової держави;

перебіг подій навколо надання згоди, результати голосування не могли вплинути і не вплинули на нашу принципову підтримку курсу, спрямованого на соціально-ринкові перетворення, побудову в Україні правової, демократичної, соціальної держави, відкритого громадянського суспільства.

Ми підтримували і підтримуватимемо практичні кроки Президента, виконавчої влади щодо реалізації цього курсу;

ми були, є і будемо прихильниками об'єднання істинно демократичних сил — це єдиний шлях для розвитку України, забезпечення її суверенітету та незалежності. Це шлях до сім'ї цивілізованих народів Європи та світу. Об'єднання демократичних сил для нас не є самоціль, а лише засіб для розв'язання нагальних проблем українського суспільства, покращення життєвого рівня наших співгромадян.

Ми закликаємо справді демократично налаштованих народних депутатів не дати втягнути себе в брудні ігри псевдодемократів. Закликаємо залишатися на позиціях моралі, порядності та відповідальності за долю наших виборців, усього українського народу.

Голова фракції НДП
Олександр КАРПОВ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про ратифікацію Угоди про співробітництво та взаємодопомогу в митних справах»

Верховна Рада України *постановляє:*

Угоду про співробітництво та взаємодопомогу в митних справах, підписану в м. Москві 15 квітня 1994 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ, 15 грудня 1999 року.
№ 1301-XIV.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Сходження до сенсу буття

Ступає на поріг Двотисячний. Подумки промовляєш це — і віриться, й не віриться. Невже спливає у небуття століття — таке драматичне, часом навіть трагічне, котре немовби силкувалося одним помахом позбутися усіх суперечностей, щоб, урешті, явитись у нове тисячоліття в очищеному, первозданному вигляді?

Відстань між намірами, очікуваннями й одержаними результатами — завжди предмет серйозних роздумів, які заторкують витоки самого єства, найпотаємніші глибини соціальної психології. Прямо чи опосередковано вони екстраполюються на кожну конкретну людину, тією чи іншою мірою відтворюються в ній, сукупно складаючи своєрідний комплекс її уявлень про час, про себе і своє місце в світі, про особисту роль у мінливому середовищі.

Найвагомішим критерієм самопочування особи, мабуть, нині є міра її самореалізації, самодостатності, стан душевної рівноваги чи дискомфорту, інакше кажучи —міра гармонії.

З огляду на це наш вихід на рубіж нового тисячоліття позначений як усезагальними рисами й особливостями, притаманними всім спільнотам, так і власними специфічними рудиментами. З одного боку, ми стали відкритішими, сприйнятливішими світу, з'являється інтерес увійти в нього як рівні, сповна заявити про себе. А з другого... Рада б душа в рай, та гріхи не пускають. Над нами ще ой як тяжіє прес роз'єднаності, витає дух конфронтації, недовіри та підозрілості.

Намаганням пояснити такий стан речей констатацією багатоструктурності нашого суспільства, його поліетнічністю та полікультурністю, а звідси й відсутністю цілісної політичної культури — не вичерпується складна гама проблем. Однак без усвідомлення того незаперечного факту, що вибухонебезпечний, конфронтаційний матеріал інтенсивно нагромаджувався протягом останнього століття, не вдасться збагнути нинішній стан речей.

В умовах, коли політика і політики ще донедавна вінцем суспільного розвитку вважали непримириму боротьбу класів, крайню політизацію усіх сфер життя, безроздільно утверджувалась не лише нетерпимість до опонентів, альтернативної думки, а й дволикість, цинізм, нехтування гідністю людини. Тепер особа немовби перекинута з вогню та в полум'я: політичну несвободу з мінімальним задоволенням життєвих потреб замінено різким падінням життєвого рівня більшості населення з одночасним отриманням довгоочікуваного свіжого ковтка свободи.

Склався парадоксальний феномен: соціальна поведінка особи, неспроможної адаптуватися до нових реалій, украй розладнана й дезорганізована. Можна лише уявити, яку відповідальність мають на себе нині взяти політики. Щоб не зашкодити, щоб усе-таки зуміти вивести суспільний лайнер з цього небезпечного «піке». І треба лише збагнути міру аморальності тих політиків, котрі намагаються на цій ситуації заробити дивіденди. Знедолених, безперечно, легко дезорганізувати. Але не слід при цьому забувати, що деструктивна енергія, досягши критичної межі, м'яко кажучи, не володіє запасом толерантності.

У політичному лексиконі сьогодні дедалі більше, переважно з іронічним, саркастичним підтекстом, звучать поняття «маргінали», «люмпенізовані елементи», туга за «сильною рукою». Що це таке — зверхоглядство, зневага до своїх попередників, намагання хльостким ярликом відмахнутися, по суті, від минулого?

А вся-то суть справи в тім, що минуле не обминеш, не переступиш. Його треба зрозуміти, зафіксувати в пам'яті бодай уявну часову межу, яка відрізняє просту біологічну відтворюваність будь-яких спільнот від їх свідомої історичної творчості. Чому саме відбувалося так, а не інакше, де тут випадкове, а де закономірне, де об'єктивне, а де суб'єктивне?

Фактично мовиться про системне осягнення своїх першовитоків, потребу визначити місце і роль нашого суспільства в більш загальному, навіть світовому обширі. З'ясувати, у чому ж, нарешті, ми «такі», а в чому «не такі», як інші. Глибинний аналіз проблеми неодмінно виведе на необхідність збагнути нашою спільнотою сенсу буття, його критеріїв, соціальних, правових, економічних механізмів і традиційних стереотипів. Тоді й з-поміж іншого розкриється суть хоча б тієї ж таки туги за «сильною рукою» як намагання всього-навсього убезпечити себе від надмірних соціально-психологічних перевантажень, знайти прихисток розбурханої душі, чи того ж таки протестного голосування хоч би під час останніх виборів, у якому прудкі політики намагаються вбачати ознаки «явного полівіння».

Сьогодні й справді не бракує охочих безапеляційно заявляти про свою монополію на захист людини праці, монополію на істину, яка нібито відкрита лише вибірково втаємниченим. Насправді ж за цим приховується відверте намагання поводирів учорашнього дня знову виставити своїм людям фальшиві орієнтири. Прив'язати народ до чужої колісниці, навзамін одержавши можливість й собі прилучитися до управління ним.

Але така «політика» нічого спільного не має з політикою історичної відповідальності за долю свого народу, в основі якого має бути його консолідація, можливість очищення мільйонів душ од скверни соціальних експериментів в ім'я горезвісного «світлого майбутнього» й поступового, неухильного сходження до природного, нормального сенсу буття. Людина праці, нарешті, має раз і назавжди позбутися особистої підпорядкованості ілюзорним інтересам «класової боротьби». Людині, врешті-решт, треба повернути людське обличчя.

Сенс і особисте призначення в світі людина вбачає в елементарних, здавалося б з першого погляду, речах —народжуватися й народжувати, плекати сім'ю, продовжувати рід. Спроможності захистити себе й захистити слабшого. Проте немає нічого більш високого, ніж це «приземлене», що становить підвалини загальнолюдського. Інша річ, що воно не передається генетичною пам'яттю як невід'ємний спадок поколінь. У своєму розвитку особа немовби заново проходить своєрідні етапи сходження до цієї мудрості, складаючи таким чином безперервний процес становлення себе як суб'єкта історії. У цьому контексті людина праці постає не як вульгаризована ідеологема недалекого минулого з її авангардною, наперед визначеною роллю в суспільстві. А як така, що усвідомлено творить, прирощує набуте, незалежно від конкретного характеру діяльності — лікаря, токаря, будівельника, вчителя, музиканта.

Досягнення загального сенсу здійснюється немовби знизу доверху. Точніше — від індивідуального до загального. Але здійснюється воно не інакше як через оволодіння культурою в широкому розумінні слова — культурою правовою, економічною, політичною, побутовою, через приватну власність як економічну основу незалежності і свободи, через конструктивну, діяльну мораль.

Не треба страдницького квиління. У нас є всі підстави для того, щоб у третє тисячоліття Україна увійшла передусім з конкурентоспроможними особистостями — людьми. Які осягли сенс буття на індивідуальному рівні, освоїли свій творчий потенціал. Хоча відомо: жодні соціальні очікування не з'являться самі собою. І коли мовиться про осягнення на індивідуальному рівні сенсу буття, то мають на увазі трансформацію та інтеграцію цих суто особистісних цінностей у цінність суспільну, всезагальну.

Національна ідея, про яку так довго і здебільшого суперечливо йдеться, проростає з глибин індивідуальних. Від них вона бере своє коріння і від них живиться.

Хто ж приведе в дію цю, з першого погляду просту і водночас дуже складну, соціальну конструкцію? Ставлячи таке питання, доходиш висновку, де початки ностальгійних зітхань на предмет «сильної руки». Проте ще більше замислюєшся над наявним рівнем політичної діяльності в країні, ролі самих політиків у суспільній системі координат.

Здавалося б, факт незаперечний: поїзд від станції примітивного авторитаризму пішов у небуття. Нині сама природа системи влади в очікуванні виходу на нові обшири — складніші, різноманітніші, які, включаючи в сферу свого обігу численні механізми, крок за кроком децентралізують її, «приручають» до потреб людини, намагаються гуманізувати владу. Аргумент «сильної особистості» витісняє парадигма ефективної, раціонально вибудованої політики як реалізації інтегрованої національної ідеї для консолідації суспільства.

XX століття, до речі, дало достатньо переконливих прикладів і першого, і другого варіантів. Чи не забагато їх бодай для того, аби якщо й не навчитися чогось, то хоча б не бути покараними за елементарні незнання уроків історії?

Адже попри все за зовнішньою немовби аморфністю, розпливчастістю політичної влади, характерної для сучасних суспільств, чітко проглядається сильний стрижень, який пронизує численні структури суспільства. Дедалі зростаюча кількість людей у виробленні, прийнятті й реалізації рішень ставить вимогу зближення позицій, консолідації політиків задля здійснення суспільних цілей, іншими словами — їхньої здатності працювати на одну генеральну програму.

Цивілізованість суспільства складається з багатьох чинників. Чільне місце з-поміж них займає саме ця здатність політиків піднятися над егоїстичною рутиною буднів. Збагнути сенс і призначення своєї діяльності, що вимагає від них, у свою чергу, інтенсивної, злагодженої творчості, толерантності, компромісності. Шлях від авторитарного жезла до колегіально виважених і погоджених дій, звичайно, вельми непростий. Але його необхідно пройти, не боячись при цьому ущемлення особистих лідерських амбіцій нове.

Висловлюючи ці імперативи на реалії нашого суспільства напередодні третього тисячоліття, глибше бачиш і розумієш ту відстань, яку нам ще треба пройти для вгамуванн пристрастей, зближення, консолідації передусім самих політиків. Ефективне шурхотіння переважно сухого листя на верхів'ї дерев — не відображення істинного стану кореневища. Тим паче — намагання щоразу потрясати суспільство, повертати наш рух у протилежний напрям, ставлячи під загрозу навіть саме незалежне існування держави.

Розумію: легше любити цілий світ, аніж терпіти гучне рипання сусідових дверей. У тім-то й мудрість життя, що абстрактної любові не буває. Не прогавити б час і нагоду вже сьогодні, зараз, діяльно реалізовувати добрі наміри й починання. Бо є щось вище, доцільніше, ніж суєта повсякдення, жадання будь-якою ціною піймати птаха удачі й утішитися славою; є щось глибше й грунтовніше в нашому бутті, ніж його зовнішні атрибути.

Врешті, політики приходять і відходять, — неперехідною за всіх умов залишається доля народу.

Михайло СИРОТА,
голова Трудової партії України,
народний депутат України.

Над нами витає дух конфронтації, недовіри та підозрілості

Шлях у XXI століття

Якщо не буде істотних коректив, Україна так і залишиться на узбіччі світового прогресу

У 1991 році покладено край соціалістичному експерименту на одній шостій земної кулі. Світла ідея людства, омріяна багатьма поколіннями, зазнала краху і дискредитації через недолугу її реалізацію. Насправді те, що ми називали соціалізмом, таким не було. Реальне життя перебувало у кричущій невідповідності з декларованою доктриною загальної справедливості та гуманізму. Деформація ідеї, врешті-решт, закономірно привела суспільство до її заперечення і несприйняття.

Сьогодні говорити про соціалізм стало ознакою поганого політичного смаку, а то й просто виявом назадництва. Парадоксально, але такі закиди звучать навіть і від тих, хто відкинув Україну ще далі, по суті, в епоху дикого капіталізму з його жорстоким первинним нагромадженням капіталу. На жаль, вітчизняна ситуація ще драматичніша, оскільки привласнений капітал втрачає національний зміст і перетворюється на винятково приватний. Більша його частина зберігається не в українських, а в світових банках і жодним чином не працює на Україну. Отже, збагачуємо світ, а самі не можемо кінці з кінцями звести.

За час суверенно-державного буття населення України зменшилося на 2,5 млн. осіб, до нас повернулися давно забуті інфекційні хвороби, значна кількість населення опинилася за межею фізіологічного виживання, новою ознакою життя стало безробіття. Зруйновано економіку, занепадають освіта, наука, культура, інтелект набагато активно мігрує на Захід.

Тим часом наша молода буржуазія, привласнивши суспільне добро, нажите кількома поколіннями соціалістичних будівників, буквально купається в розкоші. До того ж робить це демонстративно і навіть зухвало: облаштовує розкішні євроквартири, будує ошатні садиби в Україні та купує ще кращі за її межами, відпочиває на екзотичних курортах світу і роз'їждає в броньованих «мерседесах».

Здавалося б, є над чим серйозно замислитися і народу, і його провідникам. Адже цілком очевидною є нова деформація соціально-економічного розвитку України. На жаль, як свідчать події останнього часу, думати ми якраз і не хочемо. Прикро, але урядовці, що рекрутуються зі стану «нових українців», або стають такими завдяки доступу до влади, переконують нас у тому, що все гаразд, курс реформ визначено правильно і нічого міняти і навіть коригувати не треба. Вслід за ними з такими само заспокійливими заявами виступають і представники засобів масової інформації, скуплених «грошовими мішками» оптом і вроздріб.

Найбільший ентузіазм певних кіл українців викликає теза Президента й уряду про інтеграцію України у вільноринкове європейське співтовариство. Мало того, стверджують, що така інтеграція є неминучою. Чи не правда, щось до болю знайоме є в цих заклинаннях? Так у недалекому минулому нас переконували про неминучу перемогу комунізму.

На жаль, ніхто не хоче дати собі звіту, що той соціально-економічний гібрид, який з'явився у нас, і найменшим чином не нагадує системи розвинених європейських країн. Капіталізму, якого ми прагнемо всією душею і намагаємося впроваджувати на своїй землі, вже давно немає. Він еволюціонував, зазнав докорінних змін. Насамперед це стосується одного з наріжних законів вільноринкового суспільства, згідно з яким приватна власність є абсолютним благом, священною і недоторканною.

У будь-якому суспільстві, звичайно, і в капіталістичному також, є так звані «сильні» й «слабкі» громадяни. Споживають вони приблизно однаково, але виробляють різно. За класичним законом капіталізму, коли кожний має те, що виробив, «слабкі» приречені. Щоб вони вижили, необхідний перерозподіл продуктів. Справедливо здійснювати його через ринок, але у «слабких» немає грошей, щоб скористатися такою формою перерозподілу. Отож без примусового вилучення продуктів у «сильних», наприклад, через прогресивний прибутковий податок, задовольнити хоча б мінімальні потреби «слабких» неможливо.

По суті, йдеться про соціалістичний принцип: «Від кожного — за здібностями, кожному — за потребою». У розвинених країнах Заходу він знайшов своє втілення навіть більшою мірою, ніж у країнах соціалістичних. У США його послідовним адептом був президент Ліндон Джонсон, котрий заявляв, що «ми збираємося забрати всі гроші, які вважаємо зайвими для витрат у тих, хто має, і віддати їх тим, хто не має, але потребує». Гуманістичні ідеї соціальної справедливості надихнули Бернарда Шоу на такі слова: «Я цілком переконався, що соціалізм означає рівність доходів... і за соціалізму вам не дозволять бути бідними».

Ще більшою мірою цей соціалістичний принцип сповідується на рівні окремих регіонів. Конгрес США уважно стежить за тим, щоб кошти для суспільного благополуччя асигнувалися лише тим штатам, в яких середній доход на душу населення менший від встановленого для всієї країни.

У нас у соціалістичному минулому (і тепер також) побутувало таке поняття, як «дотаційні області». Південні й східні, економічно розвиненіші, постійно примусово ділилися доходами із західними і північними. Цікаво, як би повели себе ортодоксальні апологети капіталістичного шляху розвитку України з Галичини, коли б уряд у Києві відмінив нині цей соціалістичний принцип перерозподілу доходів? Капіталізм так капіталізм, що виробили, те і споживайте, решту діставайте через ринок. Так?

Глобалізація процесів соціалізації суспільств призвела до того, що марксистський принцип перерозподілу доходів виявляє себе вже й на рівні націй. Римський папа Павло VI в одному з послань заявляв: «У наш час жодна країна не може утримувати багатство тільки для себе. Для розвинених націй має бути нормальним допомагати тим, що розвиваються, у вигляді якогось обумовленого процента від свого доходу».

У новій Україні пожвавлено дискутується проблема приватної власності в сільському господарстві та промисловості. Всі біди цих сфер економіки, як вважають президентські та урядові речники, йдуть від того, що в них немає ефективного приватного власника. При цьому звично кивають на цивілізований Захід, де начебто безроздільно панує приватний власник і в урядів не болить голова, що, скільки і як виробляти.

Насправді це не зовсім так. У США, наприклад, 33,5 відсотка земельних угідь перебуває в державному фонді. І хоча це повністю суперечить Конституції, реальність є саме такою. Мало того, уряд США контролює також і ту землю, яка перебуває у приватному володінні: він видає інструкції щодо її використання, контролює обсяги виробництва, ціни на сільськогосподарську продукцію тощо. Інакше кажучи, в США має місце планове ведення сільськогосподарського виробництва, що, здавалося б, зовсім не вписується у практику чистого капіталізму. Така сама плановість у сфері сільського господарства характерна для ФРН та інших розвинених країн Європи.

Не панує індивідуальний приватний власник і в промисловості. У США майже 48 відсотків кожної корпорації належить федеральному уряду. Він справляє помітний вплив на структуру і обсяги виробництва, а також на просування товарів на внутрішній та міжнародні ринки.

Американський історик А. Ральф Еперсон, вивчивши стан справ у названих галузях економіки США, дійшов висновку, що вони, відповідно на 33,5 і 48 відсотків, є соціалістичними.

Під опікою і навіть контролем держави в розвинених країнах перебуває сфера освіти. У США цей контроль особливо розширився після того, як СРСР запустив у 1957 р. штучний супутник Землі і, як здалося американцям, довів переваги радянської системи навчання. Помітне місце посідає на Заході безплатна державна освіта, від чого Україна намагається відійти.

Можна з великим ступенем вірогідності стверджувати, що активна соціалізація капіталістичної системи відбувалася під впливом соціалізму СРСР та інших країн. Якщо не реальні досягнення, то, принаймні, потужна пропаганда його гуманістичних ідей не могла не викликати відповідної реакції на Заході. Трапився дивний парадокс історії. Не здобувшись на власне гуманне обличчя, соціалізм стимулював його появу в капіталістичній системі. Зруйнувати і замінити її він так і не зміг, на що сподівалися класики марксизму, але значно модифікував і облагородив.

Збігнєв Бжезинський з цього приводу справедливо зазначив, що марксизм слугував механізмом людського прогресу, незважаючи на те, що його практиці часто бракувало ідеалів.

Характерно, що соціалізація вільноринкових суспільств відбувається нерідко навіть поза чітким усвідомленням змісту таких перемін. Свого часу кандидат у президенти США Норман Томас зазначав, що «американці ніколи не зможуть усвідомлено прийняти соціалізм, але під назвою лібералізму вони сприймуть будь-які етапи соціальної програми, поки одного разу Америка не стане соціалістичною державою, навіть не знаючи, як це трапилося».

На превеликий жаль, Україна після здобуття державної незалежності пішла у зворотному напрямку і є реальна загроза того, що вона в черговий раз розминеться із стовповою дорогою суспільно-історичного розвитку. Ми з водою вихлюпнули і дитя. Йдеться про основні людські права і гарантії — право на працю, гарантований прожитковий мінімум, безоплатну освіту, медицину, захист «слабких» тощо. З легкістю неофітів ми відмовилися від того доброго, що мали, і повірили в байку про чудодійність вільного ринку, котрий сам усе відрегулює і зробить усіх нас заможними та щасливими.

Цього не сталося, та й не могло статися, оскільки ми зорієнтувалися на систему капіталістичних цінностей учорашнього, а, можливо, й позавчорашнього дня. Маримо йти туди, звідки розвинені країни вже давно пішли. Жодних успіхів на цьому шляху в минулому ми не здобудемо. Хіба що трішки погріємося біля залишеного і затухаючого багаття.

Важко сказати, яке визначення дістане соціально-економічна система розвинених країн у XXI ст., але немає і найменших сумнівів, що вона вбере в себе все краще, випрацюване теорією і практикою капіталізму і соціалізму. Економічною базою їх суспільства буде, безперечно, вільний ринок, оскільки саме він є ключем до розширеного виробництва і нагромадження багатства. Напевно, сповідуватиметься і право на приватну власність, яка є основним стимулом до вільної праці.

Водночас зростатиме роль держави у регулюванні суспільного життя, зокрема його соціальної сфери. Влада, яка в класичному капіталістичному суспільстві виконувала функції переважно захисника приватної власності, буде такою самою мірою опікуватися долею «слабких» категорій громадян і, нарешті, реалізує мрію Бернарда Шоу. Соціальною основою суспільства стане середній клас, в економіці запанує дрібне і середнє підприємництво. У духовній сфері визначальною тенденцією буде етно- і віротерпимість. Народи дослухатимуться не до голосу крові, а до голосу совісті та розуму, сповідуватимуть загальнолюдські цінності. Тільки на цьому шляху вони матимуть майбутнє.

Отже, передові суспільства XXI ст. базуватимуть свій поступ на ліберальних і соціалістичних цінностях. Нам, якщо ми справді маємо намір будувати в Україні краще життя, потрібно невідкладно міняти свої погляди і відмовлятися від стереотипів та упереджень. І крайні ліві, і крайні праві мають змиритися з тим, що обидві чисті соціально-економічні системи (капіталізм і соціалізм) вичерпали свій ресурс і відходять у минуле. Настає ера соціалізованого лібералізму, або ліберального соціалізму, що, зрештою, одне й те саме.

Відповідно до цього потрібно внести суттєві корективи в економічну стратегію Президента і уряду України. Заявлена ними програма до 2010 р., котра передбачає зменшення населення в Україні до 47 млн. осіб, не відповідає тенденціям розвитку передових країн світу і не може стати основою консолідації українського суспільства. Якщо суттєвих коректив не буде нами зроблено, якщо і далі, як і всі роки незалежності, ми покладатимемося лише на ринкову стихію, або намагатимемося повернутися до тотальної державної плановості та контролю, Україна в XXI ст. так і залишиться на узбіччі світового прогресу.

Означена вище перспектива суспільно-історичного розвитку України в XXI ст., звичайно, може викликати і серйозні сумніви. Цілком слушним видається застереження щодо певної революційності такого поступу. Адже ми вже маємо невдалий досвід перестрибування через історичні етапи.

І все-таки ситуація не безнадійна. По-перше, тому, що значну частину шляху передових суспільств ми таки пройшли. Не жили в гуманному капіталізмі, але маємо досвід соціалізації суспільства. По-друге, тому, що живемо в час глобалізації історичного розвитку, коли досягнення одних, завдяки новітнім засобам інформації, стають надбанням інших. І якщо теза про надзвичайно потужний інтелектуальний потенціал української нації, яку ми експлуатуємо впродовж усіх років незалежності, справді правильна, то Україна має історичний шанс стати цивілізованою державою.

Петро ТОЛОЧКО,
академік НАН України.

У комітетах Верховної Ради України

Молодь приміряє шапку Мономаха

На спільному засіданні Комітету з питань молодіжної політики, фізичної культури і спорту та президії українського молодіжного парламенту обговорено концепцію його розвитку.

За умов сьогодення український молодіжний парламент здатний об'єднати молодіжні громадські організації, що існують в Україні, навколо конструктивних ідей, — відзначали народні депутати.

Члени комітету підтримали концепцію розвитку молодіжного парламенту, мету й головні завдання його діяльності, а також надання молодіжному парламенту статусу консультативно-дорадчого органу з питань молодіжної політики при Верховній Раді України.

Прес-служба Верховної Ради України.

У номер

✔ Луганськ

Батареї підпільників

Останні два роки на адресу Луганського акумуляторного заводу почастішали скарги на якість продукції від авіаційних підприємств Росії. Та у всіх випадках виявлялося, що батареї, які спричиняли нарікання, є підробкою під марку заводу. Купували такі акумулятори через невловимих посередників. Тому вийти на майстрів підпільного промислу довго не вдавалося. І ось нарешті в одному із звичайних гаражів Луганська виявлено невеличкий цех з виробництва авіаційних акумуляторних батарей.

Окрім різноманітних деталей співробітники обласного управління СБУ вилучили дві готові для реалізації батереї (вартість кожної становить майже 2 тисячі доларів). Троє затриманих «майстрів», один із яких є працівником акумуляторного заводу, зізналися, що підробки вони складали переважно із заводських деталей. Збувати продукцію планували винятково за межі України, однак свою причетність до розкритикованих росіянами батарей заперечили. Чи насправді це так — з'ясує слідство.

✔ Донецьк

Шахтарська столиця заговорить німецькою

Угоду про відкриття Центру німецької культури підписали Донецький державний університет та Гете-Інститут (Німеччина). В центрі, який розпочне роботу наступного навчального року, мешканці шахтарської столиці зможуть з допомогою запрошених викладачів і сучасних технічних засобів вивчити німецьку і дізнатися чимало цікавого про життя цієї європейської держави.

✔ Херсон

Зиск зі згарища

Обласне управління «Херсонліс» уклало з іспанською фірмою «ІНТІ» контракт на поставку деревини. Торік та й нинішнього літа у соснових лісах навколо Херсона вирували жахливі пожежі, загалом було знищено майже 2 тисячі гектарів насаджень. Тож угоду на поставку 15 тисяч кубометрів деревини, вцілілої від пожежі, можна вважати удачею. Сума контракту становить майже 100 тисяч доларів США.

✔ Дніпропетровськ

Ідеї — наші, гроші — японські

Технологію підземної газифікації вугілля давно розробили вчені Дніпропетровської гірничої академії. Завдяки цьому відпаде потреба добувати, виймати й піднімати на поверхню тверде паливо за традиційними методами. Набагато дешевше відразу в шахті перетворювати його на газ, який трубопроводами подаватиметься з надр. Але випробувати у промислових умовах цю технологію досі не вдавалося. Через брак коштів, звичайно. Щойно ж японська корпорація «Міцуі» зацікавилася винаходом і зголосилася проінвестувати його апробацію на одній із шахт Західного Донбасу. Щоб у разі позитивного результату й собі, ясна річ, мати зиск.

✔ Кіровоград

Рекламуй, але рідною мовою

На захист державної мови стали члени комісії з реклами Кіровоградського міськвиконкому. Вони ухвалили рішення, згідно з яким усі рекламодавці, укладаючи договори на розміщення вуличної реклами, мають обов'язково подавати тексти українською мовою. У такий спосіб, вважають члени комісії, місто поступово очиститься від іноземних написів.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

«Не можу дозволити своїм співвітчизникам спокійно вимирати...»

але я не закликаю забрати у багатих надприбутки

Гасла про сувору потребу всьому українському суспільству набратися терпіння, пережити тяжкі часи тощо повторюються майже в кожній промові глави нашої держави. Не став винятком і його останній виступ під час інавгурації.

Як важко вижити тепер, наприклад, українському селянинові — про це розповідати не треба. Та й робітникові, чия місячна заробітна платня становить, за офіційною статистикою, близько 40 доларів (в 1,5 разу менше, ніж у Росії, і в 1,8 разу менше, ніж у Білорусі), прогодувати, вдягнути і взути себе й дітей також непросто. Не жирують і люди інтелектуальної праці, ледве зводять кінці з кінцями пенсіонери...

Із другого боку, є в українському суспільстві й інша категорія населення, яку згадані президентські гасла не обходять. Мало того, виходить так, що чим гірше живеться першій категорії українського суспільства, тим відвертіше жирує друга категорія.

У так званому цивілізованому суспільстві ці процеси регулюються.

У Конституції Іспанії, наприклад, записано: «всі багатства країни в різних формах і незалежно від характеру власності підпорядковані загальним інтересам...» та «держава може через видання законів планувати економічну діяльність з метою задоволення колективних потреб, вирівнювання та гармонізації регіонального і секторального розвитку та стимулювання зростання доходів і багатств, та їх більш справедливого розподілення».

У Конституції Італії можна знайти такі рядки: «Закон визначає програми заходів і контроль, за допомогою яких публічна та приватна власність може спрямовуватися і координуватися в соціальних цілях».

У Конституції Ірландії йдеться, що «держава може, в разі потреби, обмежити законом здійснення вказаних прав (йдеться про право на приватну та загальну власність. — **Прим. авт.**) для погодження їх здійснення із загальним благом»...

Тобто цивілізовані європейські держави (а ми весь час повторюємо, що хочемо інтегруватися в Європу) прагнуть не допустити надто великої, загрозливої різниці в рівні життя своїх громадян.

Саме з цією метою я і вніс на розгляд Верховної Ради проект закону «Про зупинення темпів розшарування населення України за рівнем доходів». І відразу буржуазна преса буквально забилася в істериці: «Яценко, мовляв, хоче «забрати й поділити».

Це, як казав відомий сатирик, зветься не інакше, як «запустить дурочку». Бо насправді я не хочу ні в кого ні забирати, ні ділити. Суть законопроекту полягає в тому, щоб зупинити подальше розшарування населення за рівнем доходів, бо воно в Україні набуло останнім часом справді загрозливих масштабів. І водночас — розв'язати завдання стимулювання розвитку вітчизняного товаровиробника.

Давайте поміркуємо разом, шановний читачу. Як відомо, офіційно встановлений мінімальний рівень споживання українця — 118 гривень на місяць. У той самий час доходи середнього громадянина становлять (за підсумками 9 місяців цього року) 94 гривні на місяць. Таким чином, середній українець приречений на вимирання, оскільки середній доход не забезпечує навіть придбання найнеобхіднішого набору продуктів харчування. Цей висновок підтверджує і статистика: за останні п'ять років вимерло 2,5 млн. населення. За умов збереження таких тенденцій у найближчі п'ять років у нас очікується зменшення ще на 3—4 мільйони. «Цікава» перспектива?!

Розумію, що буржуазній пресі, як і її господарям, все це, як кажуть, «до лампочки». Для них прості люди — то біомаса, яка лише забезпечує їхнє живлення. Якось на сході громадян під час гарячої дискусії, не знайшовши аргументів проти моїх пропозицій, один керівник промовив таке: «Ну що ви, Яценко, колотите людей. Дайте їм спокійно померти...». Символічний вислів! Те саме, по суті, проголошують і творці різних злагод: «Вимираєш, населення, — ну, то й вимирай собі. Тільки мовчки, спокійно, не протестуючи, в злагоді з тими, хто довів і доводить тебе до такого стану».

Але є на щастя в Україні політики, які не хочуть, щоб люди спокійно вимирали. І я належу саме до таких політиків. Та й суспільству взагалі властивий інстинкт самозбереження. Цитую висновок Інституту демократії імені Пилипа Орлика від 29 січня 1999 року (цей заклад аж ніяк не можна віднести до комуністичного): «Різке соціальне розшарування в суспільстві веде до небезпечної поляризації. Сьогодні в Україні є величезна кількість дуже бідних людей і мала кількість (не більш як 5 відсотків усього населення) — дуже багатих. Це створює потенційну загрозу соціального екстремізму...». Які можуть бути наслідки соціального екстремізму, думаю, зрозуміло. Це — перший висновок.

Друге. Основою всіх хвороб українського суспільства і насамперед його економіки є, як відомо, нестача коштів. У нормальному суспільстві основним інвестором вітчизняної економіки є населення. А в нас середньостатистичний українець такої функції не виконує. Не кажучи вже про тих, хто має нижчі доходи. Тому-то наші урядовці й оточення Президента пропагують увесь час, що без Міжнародного валютного фонду, без його ін'єкцій ми не обійдемося. І не тільки пропагують, а й отримують такі ін'єкції: зовнішній борг України за останні п'ять років зріс із 360 мільйонів доларів США до майже 13 мільярдів. Борги й дедалі зростатимуть доти, доки населення України не спроможне буде виконувати роль надійного внутрішнього інвестора. Ще раз наголошую, що за середнього доходу 94 гривні на місяць, середньостатистичний українець не інвестує навіть суму, потрібну для придбання найнеобхіднішого набору продуктів. І саме під цей обсяг інвестицій і орієнтується вітчизняна економіка. Більше товарів і послуг не треба, бо населення їх просто не спроможне купити. Таким чином, за теперішніх умов істотного зростання вітчизняного виробництва найближчим часом не варто чекати.

Як підтвердження: реальні доходи громадян за 9 місяців цього року зменшилися на 3,7 відсотка і, відповідно, валовий внутрішній продукт скоротився на 1,7 відсотка.

Ну а той прошарок населення, який отримує високі доходи порівняно з середнім українцем? Може, він забезпечить функцію внутрішнього інвестора? Сумнівно. Оскільки заможні люди купують, як правило, імпортні товари: будівельні матеріали, автомобілі, одяг тощо, інвестуючи не вітчизняного, а закордонного виробника. З парламентської трибуни вже наводили такі цифри: за один рік багаті українці купують тільки іномарок на півтора мільярда доларів. Виходить, що як мінімум сім мільярдів гривень щорічно витрачають на інвестування закордонних автовиробників. А це третина національного бюджету. І закликати сьогодні багатих до патріотизму, щоб вони купували «Таврію Нову» замість «Мерседеса» — можуть тільки наївні люди.

Де ж вихід? У буржуазних виданнях, які зараз розплодилися, пропонується створити нове податкове законодавство. Тільки от не кажуть — яке саме. Але останнім часом засоби масової інформації інтенсивно «обробляють» суспільство, щоб воно безконфліктно сприйняло нові ідеї С. Тигипка про «безкомпромісні», «ще більш рішучі», «непопулярні» тощо реформи. Йдеться, очевидно, про скорочення соціальних програм, збільшення безробіття, зростання цін, купівлю-продаж землі та інші псевдореформаторські заходи, які призводили і призведуть до подальшого поглиблення прірви між багатими та іншою частиною суспільства, і про прискорення вимирання цієї самої «іншої частини»... І потім, на думку авторів цих «новітніх» ідей, суспільство, позбавившись «зайвої ваги» у вигляді старих, хворих, безробітних та інших «зайвих людей», прискореними темпами закрокує у світле майбутнє. Тільки це, пробачте, зветься не інакше, як геноцид проти власного народу.

А я пропоную в своєму законопроекті зовсім інший вихід. Як відомо, найвища державна посада в нас — це посада Президента України. Його річний доход складає близько 20 тисяч гривень, тобто 180 офіційно затверджених споживчих мінімумів. Визначаємо це як своєрідну верхню межу споживання в Україні. Ніхто сьогодні не набереться нахабства сказати, що Президент України бідує. До речі, народні депутати, про казкове життя яких так люблять розповідати ЗМІ, отримують майже втричі меншу зарплату.

Однак я не закликаю до того, щоб сьогодні забирати у багатих людей надприбутки і використовувати їх для роздавання бідним. Я лише пропоную тим людям, які мають доходи вище цієї межі, вкладати надлишок коштів у розвиток вітчизняного виробництва або використовувати надлишок як кредити для виплати заборгованості людям у пенсіях, заробітній платі, інших соціальних виплатах, і з обов'язковим поверненням цих коштів власникові через певний час.

Тобто кошти, підкреслюю, ніхто у власників не забирає. Лише сьогодні, в скрутний для нашої економіки і нашого суспільства час пропонується, щоб ці кошти попрацювали на нашу економіку, на наше суспільство, і в підсумку — на власника цих коштів. Закон захищає суспільство від соціальних вибухів і стимулює зростання вітчизняного виробництва, що і є, врешті-решт, основою стабільності суспільства. Посилання моїх опонентів, що цей закон, мовляв, порушує конституційні права громадян, безпідставні. Якщо дотримуватися логіки моїх опонентів, то й звичайні правила дорожнього руху треба скасувати, бо вони обмежують певною мірою користування приватною власністю — автомобілем. А я пропоную не що інше, як зміну правил руху коштів. І не більше.

Одначе я не схильний розглядати свої пропозиції як єдиний можливий вихід. Тільки залишати сьогодні все так, як є, небезпечно для всього суспільства, у тому числі й для тієї його частини, яка отримує великі доходи.

І річ тут, повторюю, не лише в діяльності політичних партій і рухів, які відстоюють права трудового народу. Річ і в звичайному інстинкті людей до збереження власного життя і врятування своїх дітей. Заради цього певна частина суспільства вже готова до будь-яких дій... Та й цивілізоване людство досягло такого рівня розвитку, за якого тривале мирне співіснування голодних і демонстративно жируючих неможливе.

Володимир ЯЦЕНКО,
народний депутат України.

Чи має Полтавщина шанс уникнути бюджетної катастрофи?

Вважають найбагатшими: пропонують іти з торбою по світу

Після того, як 18 листопада Верховна Рада прийняла у першому читанні проект бюджету-2000, в багатьох виданнях з'явилося чимало відгуків про цю загалом не сенсаційну подію. Переважали серед них стримано схвальні, але траплялися й хвалебні, якщо їх автори якимось чином були причетні до створення головного кошторису держави. З піднесенням говорилося про конструктивну співпрацю Мінфіну і парламентського Комітету з питань бюджету, нову ідеологію формування фінансової політики тощо. Та найвищих епітетів були удостоєні новації, які стосуються формування регіональної фінансової стратегії і тактики. Мовляв, відтепер регіональні бюджети стають самостійнішими завдяки закріпленню за ними певних доходів, максимального вирівнюванню становища регіонів, яке базується на показнику бюджетного забезпечення одного жителя. Відтак, Мінфін тепер, буцімто, позбавляється можливості «ручного управління» фінансовими потоками, що спрямовуються в регіони.

Ці твердження звучать надзвичайно привабливо, і можна було б лише радіти позитивним зрушенням, якби «розумна незалежність областей від центру» існувала не лише в гарних словесних конструкціях, а й у реальному земному житті. Бо коли доходить до діла, ми знову і знову грузнемо у вчорашніх, якщо не позавчорашніх, реаліях, уперто наступаючи на ті ж самі граблі з відомим результатом.

Попри всі спроби щось справді кардинально змінити, нинішній бюджетний процес мало чим відрізняється від попередніх. Проблеми формування місцевих бюджетів на сьогоднішній день залишаються нерозв'язаними, хоч би скільки ми про це говорили. Чіткої, законодавчо врегульованої системи підходу до складання бюджетів обласного, районного, міського, сільського рівнів та їх взаємовідносин з державним бюджетом як не було, так і немає. Конституційний принцип формування бюджету знизу вгору послідовно ігнорується, відтак регіони перебувають у повній залежності від фінансових можливостей і прихильності центру.

І це при тому, що на місцях бюджети таки попередньо прораховуються і в визначені терміни подаються на розгляд Міністерства фінансів і Верховної Ради. Однак Мінфін на ці розрахунки уваги практично не звертає і розробляє свій варіант бюджету, який лише частково враховує потреби області. Таким чином, проблеми державного бюджету, насамперед щодо погашення зовнішніх і внутрішніх боргів, центр розв'язує за рахунок окремих областей, які потім змушені урізати бюджети міст і районів. І це тоді, коли саме на радах базового рівня лежить основний тягар і вирішення соціальних питань, і фінансування комунального господарства, і виконання повноважень, делегованих державою.

Як не прикро, серед областей, чиї реальні фінансові потреби не беруться до уваги, вкотре опинилась і Полтавська. На 2000-й рік потреби місцевих бюджетів області у видатках визначаються цифрою 1243,5 мільйона гривень. Мінфін зменшив цю цифру до 422,7 мільйона гривень, тобто у 3,4 раза. Щоправда, завдяки Комітету ВР з питань бюджету, області передбачено надати субвенцію на проплату енергоносіїв у сумі 198 мільйонів гривень. Але навіть із цим «доважком» картина вимальовується вкрай тривожна.

Видатки на душу населення загалом по області на 2000-й рік скорочені майже вдвічі порівняно з 1998 роком і в 1,5 раза — до очікуваного виконання за 1999 рік. У цифрах цей ланцюжок виглядає так: 468, 372 і 250 гривень. За останні роки область ще не була так жорстоко обібрана, як це планується робити у 2000 році. Це бюджетна катастрофа для медицини, освіти, культури, не кажучи вже про соціальний захист населення, збереження пільг ветеранам, погашення боргів із зарплат і пенсій. На межу розвалу ставляться підприємства транспорту і житлово-комунального господарства.

Тут саме час підкреслити, що підприємства Полтавської області роблять значний внесок у загальний обсяг державного бюджету: у 2000 році планується мобілізувати платежів на суму 1549 мільйонів гривень. Та лише 27 відсотків цих коштів залишається в області. Виходить, чим більше заробиш, тим більше у тебе відберуть, і доведеться потім стояти з простягнутою рукою, щоб якось вижити.

Полтавці розуміють, у якій скруті перебуває сьогодні наша держава. На спільному засіданні представників області і Комітету з питань бюджету ВР ми погодилися зменшити загальний обсяг видатків до 800 мільйонів гривень, тобто на третину. Але для збалансування видатків бюджету треба було залишити області 100 відсотків прибуткового податку з громадян і 70 відсотків податку на прибуток підприємств. Та на ділі попередньо узгоджений варіант проекту бюджету області був зменшений по видатках ще на 60,7 мільйона гривень, при цьому нормативи відрахувань від податку на прибуток підприємств скоротили до 35 відсотків.

Такої дискримінації не зазнала жодна інша область України. З 27 адміністративних одиниць України двадцяти двом залишено 100 відсотків цього виду податків. Потужним промисловим регіонам — Харківській та Одеській областям — по 60, Києву — 70, Донецькій області — 80 відсотків. Між тим податок на прибуток підприємств — це основний податок, який забезпечує виконання доходної частини бюджету. Його питома вага в загальній сумі місцевих бюджетів становить понад 53 відсотки. І якщо цей канал надходжень буде на дві третини перекритий, то з яких джерел область наповнюватиме доходну частину свого бюджету?

Ми спробували з'ясувати у керівників Мінфіну і бюджетного комітету парламенту, в чому ж причина безжального урізання бюджету Полтавської області? З'ясувалося, що нас вважають мало не найбагатшими в Україні. А підстава для цього така: впродовж трьох останніх років Полтава, мовляв, придбала у Дніпропетровського заводу «Південмаш» 35 тролейбусів. Але ж ці тролейбуси дісталися нам не за живі гроші, а шляхом взаємозаліку між «Південмашем» і «Полтавагазпромом». Останній у такий спосіб частково погасив абсолютно безнадійну недоїмку до бюджетів усіх рівнів, що утворилася за попередні роки. На засадах взаємозаліків було одержано також значну кількість техніки для комунального господарства, будівельні матеріали на суму близько 5 мільйонів гривень, проплачено борги бюджетних установ за енергоносії тощо. У Києві суму цих взаємозаліків приплюсували до доходної частини бюджету нашої області, хоч насправді ці віртуальні кошти не додали нам жодної реальної копійки. Невже керівники Мінфіну цього не розуміють? Чи їм потрібен був формальний привід відтяти ще один шмат від бюджету Полтавщини, який і без того інакше, як жебрацьким, не назвеш?

Заглядаючи трохи наперед, неважко передбачити, якими наслідками це загрожує області. Зростання соціальної напруги стане далеко не єдиною ціною, яку неодмінно доведеться заплатити. Насамперед, буде перекреслено ті тенденції до зростання, які намітилися в народному господарстві Полтавщини. Затим скоротяться надходження до бюджету — і коло замкнеться.

Ще є час поправити ситуацію. Для цього потрібно не так уже й багато: Комітет з питань бюджету має прислухатися до зауважень області і переглянути проект її бюджету на наступний рік. Тим самим не лише буде дотримано принципу справедливого розподілу фінансових ресурсів між регіонами держави, а й зроблено реальний крок до так гарно задекларованої нової ідеології формування бюджету. Якщо необхідні зміни внести до другого читання проекту, область має шанс уникнути бюджетної катастрофи.

Леонід ГУСАК,
народний депутат України.

Хартія жіночої солідарності

Нові часи визначають нову роль жінки в суспільстві!

Солідарність жінок є стимулом і вирішальним чинником об'єднання зусиль суспільства для подолання соціально-економічної кризи, уникнення соціальних потрясінь, створення громадських гарантій для конституційного розвитку суспільства. Солідарність жінок є свідченням громадського діалогу, пошуку оптимальних шляхів узгодження політичних і соціальних інтересів, злагоди і політичної стабільності, верховенства права та моралі у політичному і суспільному житті сучасної України.

Солідарність жінок є прагненням задекларувати солідарне волевиявлення жінок до першочерговості уваги держави до сім'ї, материнства і дитинства, забезпечення конституційних прав і свобод громадян, у готовності зреалізувати інтелектуальний і духовний потенціал для побудови демократичної, стабільної, економічно процвітаючої України.

Солідарність жінок є реалізацією закріпленого у Конституції України принципу рівних прав і рівних можливостей в їх здійсненні для всіх громадян України, незалежно від їх статі, національності, соціального становища, що є основоположним для стабільності держави і гармонізації суспільних відносин.

Спираючись на конституційну норму, а також поділяючи засади ратифікованої Україною Конвенції ООН "Про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок", громадянки України солідарні у визначенні пріоритетів:

утвердження у політиці й суспільному житті норм моралі як визначальної складової політичного життя оновленої України, визначення духовних пріоритетів суспільства, формування ідеології держави на принципах гуманізму і соціальної злагоди;

правове забезпечення, розробка ефективних механізмів реалізації у суспільстві інтелектуального і духовного потенціалу жінки;

реформування економічних відносин і політичних структур з метою організації суспільного життя на принципах партнерства;

гарантування ефективних механізмів реалізації права жінки на працю, створення соціальних гарантій для конкурентоспроможності жінок у всіх сферах життя;

розробка ефективної політики материнства і дитинства, де гармонійна сім'я визначається як передумова розвитку гармонійного суспільства;

забезпечення рівних можливостей для здобуття освіти; розробка правових і економічних механізмів для створення умов різних форм якісного навчання і виховання дітей;

гарантування доступності медичного обслуговування жінки і дитини; забезпечення безкоштовного надання медичних послуг неповнолітнім дітям; створення державної програми планування сім'ї, пропаганди здорового способу життя;

визначення як соціального пріоритету першочергового економічного розвитку підприємств, орієнтованих на товари сімейного та дитячого асортименту з метою оптимізації непродуктивної жіночої домашньої праці;

розвиток і переорієнтація соціальної інфраструктури села з метою створення необхідних для жінки умов у підвищенні кваліфікації, задоволенні духовних і культурних потреб;

ліквідація всіх форм проявів приниження людської гідності жінки у суспільстві й сімейному житті; гарантії правової і соціальної підтримки жінки і дитини, що зазнали насильства.

Солідарна воля жінок виявляється у захисті:

права вільної жінки на вільний вибір у праці, навчанні, освіті, сім'ї, рівної відповідальності, рівних прав і соціальних гарантій жінки і чоловіка;

права дитини на освіту, охорону здоров'я, повноцінний відпочинок, можливість реалізувати здібності та прагнення;

права громадян призовного віку обрати і військову, і альтернативну службу за переконанням совісті;

права на соціальну безпеку, захист від будь-яких форм фізичного і психологічного насильства;

права громадян на екологічну безпеку, достовірну і повну інформацію про екологічне середовище;

приведення рівня соціального й економічного забезпечення сім'ї у відповідність із соціальними науково розробленими нормативами.

Солідарна воля жінок виявляється у прагненні:

вдосконалення правового механізму, що забезпечить реалізацію інтелектуального і духовного потенціалу жінки в ім'я розвитку і прогресу України;

розробки законодавчих принципів, що гарантуватимуть рівні соціальні й політичні можливості жінок і чоловіків, адекватні соціальній структурі суспільства; реального представництва жінок на всіх рівнях соціальної ієрархії;

розвитку соціального партнерства, ефективної співпраці урядових і неурядових структур з метою використання інтелектуального і духовного потенціалу жінки в ім'я прогресу суспільства;

розробки і виконання регіональних і галузевих програм, спрямованих на реалізацію конституційних і законодавчо визначених прав і свобод жінки, дитини, гарантію гармонійного розвитку сім'ї.

Сьогодні ми вважаємо своїм обов'язком докласти всіх зусиль для стабільності і прогресивного розвитку суспільства, створення економічних, політичних і соціальних гарантій для виявлення творчого і духовного потенціалу громадян, утвердження гуманізму і демократичних принципів життя.

Нові часи визначають нову роль жінки у суспільстві!

Хартія солідарності жінок України відкрита для приєднання.

Ми запрошуємо всіх, кому не байдужа доля України, хто поділяє принципи і засади декларації, всі політичні і громадські організації до співпраці на благо суспільства, жінки, сім'ї, до солідарності в ім'я України!

Прийнято на III з'їзді партії «Солідарність жінок України».

Хартію жіночої солідарності надали для публікації народні депутати, голова партії «Солідарність жінок України» Валентина Гошовська та Лариса Трофименко.

У номер

✓ Київ

Математичні таланти, відгукніться!

Освітянські острівці, де можна було б здобувати знання безкоштовно, зникають поволі у морі комерціалізації — факт незаперечний. Тим більше приємно, коли такі острівці з'являються.

Український фізико-математичний ліцей за сприяння громадської організації «Орієнтир» вирішив відновити знану колись Заочну математичну школу. Раніше учні, що прагнули пов'язати подальше життя з точними та природничими науками, саме там мали можливість шліфувати свою математичну майстерність. Будь-який підліток, що справлявся з вступним завданням, ставав учнем заочної школи, потім отримував спочатку добірки задач і відповідний теоретичний матеріал. Надалі — перевірені роботи з поясненнями досвідчених викладачів. Сотні юнаків та дівчат саме завдяки заочній школі отримали путівки в життя: змогли вступити до вузів, стати справжніми фахівцями.

Але це — у минулому.

І от відроджена математична заочна школа оголошує набір. Щоб навчатися тут, достатньо лише виконати вступне завдання. Отримати його можна, написавши листа (до якого треба додати маркованого конверта зі зворотною адресою) на адресу: 02140, м. Київ, аб. скр. 95.

Найобдарованіші учні отримуватимуть персональні запрошення на вступні іспити до Українського фізико-математичного ліцею.

Конкурс

Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв відкриває проект «Політичний менеджер». Розповідає ініціатор нововведення Олександр Олексійович Булавін, кандидат наук, завідуючий лабораторією політичного менеджменту:

— Мова йде про підготовку дипломованих професіональних політичних менеджерів на базі вищої освіти. Слухачі будуть оволодівати конкретними методами політичного управління в аудиторії, потім, у міжсесійний період, перевіряти їх у регіонах, на практиці. Викладатимуть автори законів і виконавці указів — представники Верховної Ради і уряду, зарубіжні урядовці, політики, дипломати. Передбачена практика кращих слухачів у Верховній Раді і закордонне стажування, участь у дипломатичних прийомах.

Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв оголошує конкурс. В ньому можуть взяти участь депутати місцевих рад, лідери громадських об'єднань, політичних партій.

Перших трьох переможців чекає приємна несподіванка. В разі правильної відповіді на всі три завдання ми гарантуємо пільговий прийом на факультет політичного менеджменту академії.

Протягом тижня ми надрукуємо три завдання, виконати які необхідно у фіксовані строки. Відповіді можна надсилати по факсу (8-044) 573-80-81 або поштою на адресу: Київ, вул. Січневого повстання, 21, корп.11 (кафедра управління).

Отже, перше завдання. Необхідно протягом двох діб з моменту виходу цього номера газети вислати на адресу академії відповідь на запитання: кому з великих належить фраза «Кадри вирішують усе»?

✓ Донецьк

Разом і нарізно

Доля об'єктів соцкультпобуту та збиткового тваринництва — головні питання, які найбільше хвилюють керівників сільських господарств Донеччини у зв'язку з останніми новаціями в цій галузі. Досвід майже 60 КСП, які реформувалися протягом останніх років, довів, що насамперед нові господарі прагнуть звільнитися від неприбуткового тягаря. На нараді, присвяченій цьому болючому питанню, було зазначено: із 209 тисяч осіб, які свого часу отримали земельні паї, виділились і вирішили працювати самостійно лише 3,8 тисячі. Решта ані морально, ані матеріально не готові до різних змін. Немовби на підтвердження цього факту, в деяких КСП загальні збори висловилися проти такого реформування села, однак, як роз'яснили в облдержадміністрації, юридичної сили такі рішення не матимуть.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Пенсійна

Потрібні розум і гроші

Інакше добрі наміри залишаться на папері

Про реформування системи пенсійного забезпечення йдеться вже давно.

Через фінансові труднощі в державі відбулися лише незначні зрушення щодо підвищення розміру пенсій, щоразу в пенсійне законодавство вносять окремі зміни, але на часі мати таке пенсійне законодавство, яке задовольняло б усі категорії пенсіонерів, забезпечувало б справедливі формування та розподіл пенсійних коштів.

Пенсійна реформа — складова соціальної політики нашої держави. Створена спеціальна робоча група в уряді, яка розробляє проекти пенсійної реформи. Проводяться круглі столи, семінари.

Змін у пенсійному забезпеченні населення, до того ж таких, що грунтуються на засадах справедливості, визначенні розмірів пенсій за тривалістю трудового стажу, заробітком та умовами праці, з нетерпінням чекають мільйони громадян України. Впевнено можна сказати, що пенсійне забезпечення стосується кожного: і того, хто вже досяг пенсійного віку, і того, хто тільки почав працювати, адже він уже формує Пенсійний фонд.

Досвід інших країн підтверджує: пенсійне забезпечення — настільки серйозне питання для держави, що навіть найважливіші проблеми пенсійної реформи виносять на референдуми. Очевидно, позицію громадян щодо пенсійної політики потрібно вивчати й в Україні.

Що ж, на думку профспілок і Комітету Верховної Ради, треба зробити у пенсійному забезпеченні?

Першочерговим і невідкладним мають бути погашення заборгованості з виплати пенсій і забезпечення їх вчасної виплати. Нагадаємо: борги чималі — близько одного мільярда гривень.

Одночасно треба запроваджувати як чинник стабільності в пенсійному забезпеченні персоніфікований облік внесків до фонду пенсійного страхування. Проведений у Львівській області експеримент дав змогу збільшити надходження коштів до Пенсійного фонду, це, по-перше, а по-друге, забезпечив зв'язок розміру пенсій із вкладом працівника у фонд пенсійного забезпечення.

Федерація профспілок, вбачаючи в експерименті запоруку прискорення та якісного впровадження персоніфікованого обліку страхових внесків у всіх областях, уклала з Пенсійним фондом угоду про співпрацю.

Важливим чинником у наведенні порядку в пенсійному забезпеченні має стати розмежування пенсійних виплат, що фінансуються за різними програмами (соціальні пенсії, виплата пенсій у підвищених розмірах ветеранам війни та іншим категоріям пенсіонерів, виплата допомоги на дітей тощо). Таку необхідну роботу уряд щоразу переносить на віддаленіший термін — з 2000 року на 2001. Тим часом таке розмежування вочевидь потрібне, бо, скажімо, соціальні пенсії призначають громадянам, які не працювали, але досягли пенсійного віку. По-різному складаються долі, і правильно, що держава не може зовсім відмежуватися від таких категорій співвітчизників, але неправильно фінансувати надання їм соціальної допомоги з загального Пенсійного фонду, що його створюють працюючі, і до того ж тривалий час. Із загального фонду нараховують також пенсії державним службовцям та низці інших категорій, яким їх встановлюють у підвищених розмірах. А тому фонди для виплати їм пенсій має формувати держава та самі державні службовці, спрямовуючи частину свого заробітку до фонду персоніфікованого обліку.

Водночас встановлення та нарахування пенсій викладені майже у двадцяти, а то й більше, законах. Чи не краще зібрати їх в одному законі або в Пенсійному кодексі України?

Попри всі ці важливі для поліпшення пенсійного забезпечення чинники, найважливішим і невідкладним є забезпечення поетапного наближення мінімального розміру пенсії до рівня прожиткового мінімуму, а в першочерговому порядку — встановлення мінімального рівня пенсій, не меншого за межу малозабезпеченості.

Федерацією профспілок підготовлено і внесено мною до парламенту законопроект, який передбачав встановити мінімальну пенсію в розмірі 55 гривень, при цьому максимальна пенсія становила б три мінімальні пенсії, або 165 гривень, а для тих, хто працював у шкідливих умовах і належить до списку № 1, — 220 гривень. Запропоновано й конкретні джерела фінансування.

Верховна Рада підтримала таку пропозицію і прийняла рішення про встановлення мінімальної пенсії в розмірі 55 гривень. Але її постанова не виконується, бо Президент України застосував вето на рішення парламенту.

Залишається лише сподіватися, що воно найближчим часом буде підтримане главою держави і стане одним із важливих кроків на шляху пенсійного реформування.

Проте, вважаю, що розв'язання пенсійних питань неможливе без запровадження нової системи управління пенсійним забезпеченням. Неодноразові перевірки використання коштів Пенсійного фонду засвідчили, що мають місце багато фінансових порушень.

Негативно на використання коштів впливає й те, що Пенсійний фонд входить до складу органів виконавчої влади, і держава має можливість користуватися коштами фонду на свій розсуд. Багато видатків, що мають надходити з державного бюджету, не відшкодовують. Уряд ініціює надання пільг та відстрочок підприємствам та організаціям окремих галузей у сплаті внесків на пенсійне страхування, чим фонду завдають збитків. Через це Пенсійний фонд, по суті, є безконтрольною організацією.

Щоб усунути цей недолік, потрібно створити наглядову раду, яка на тристоронній основі (з представників держави, профспілок і роботодавців) контролювала б роботу правління фонду та його виконавчого апарату.

Другим етапом пенсійного реформування, як вбачається, має стати нагромаджувальна система, принцип формування якої полягає в тому, що до відповідного фонду вноситься певна частка обов'язкових внесків пенсійного страхування з веденням індивідуальних рахунків. Зібрані кошти використовують як інвестиції, а одержуваний доход розподіляють серед учасників фонду і додають до пенсій, сформованих за солідарною системою. Така пропозиція заслуговує на увагу, але це можливо робити лише за умови, коли забезпечуватиметься виплата основної пенсії за постійного підвищення її розмірів. Тому не можна визначати нагромаджувальну систему як першочергову, як на цьому наполягає уряд.

В Україні, на нашу думку, немає необхідних умов для її функціонування. Аналіз пропозицій та терміни її введення, порядок формування свідчать, що для впровадження цього виду пенсійного страхування потрібно провести низку організаційних заходів.

Не можна не вітати й розвиток недержавних форм пенсійного страхування, але головним у цьому має бути розв'язання питання про забезпечення збереження зібраних коштів. Досвід функціонування недержавних пенсійних фондів в Україні невеликий, відсутнє законодавче їх регулювання, багато з них не відповідають прямому призначенню і носять ризикований характер, ставлячи під загрозу збереження заощаджень громадян. До того ж і підприємства, і громадяни сьогодні не готові до створення таких фондів через відсутність відповідних коштів.

У підсумку зазначу, що питання пенсійного забезпечення надзвичайно серйозні і в них треба детально розібратися всім соціальним партнерам, щоб створити такі закони, які слугували б людям, забезпечували їм спокійну старість.

Олександр СТОЯН,
голова Федерації профспілок України,
народний депутат.

З Києва через

Цей гурток досить популярний серед школярів Ленінградського району столиці. Його відвідують 150 учнів 8—11 класів. У перспективі кількість учнів у гуртку досягне 240.

А почалося все з угоди «про організацію гуртка для надання... гуманітарної допомоги», яку уклали релігійна громада Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів у Києві та місцевий благодійний фонд «Олеся». У гуртку діти вивчають розмовну англійську мову. Оскільки згідно з чинним законодавством у нас церква відокремлена від держави і не може безпосередньо проводити роботу в школі серед школярів, то посередником між церквою і школою виступив благодійний фонд «Олеся».

Церква виділила місіонерів-вчителів, молодих людей віком від 19 до 21 року, допомогла створити матеріальну базу, організувала методичне забезпечення. Заняття проводяться двічі на тиждень. Швидшому засвоєнню мови сприяє те, що вчителями є ровесники гуртківців. Викладачі-місіонери займаються суто навчанням англійської мови і не ведуть проповідування. До речі, серед членів гуртка немає жодного члена церкви.

Набувши певного досвіду, церква планує розширити гуманітарну допомогу в плані вивчення англійської мови і на міста — супутники Києва — Ірпінь, Васильків, Бровари і далі у сільську глибинку.

Якщо оцінювати в цілому проекти гуманітарної допомоги, яку у період з 1992 по 1999 роки надала церква в Україні, то вона сягає цифри 7 мільйонів 300 тисяч доларів.

Цікаво, що гуманітарна допомога

реформа

А життя — не розкішне

14 мільйонів пенсіонерів проти 16 мільйонів працюючих

Сьогодні в Україні один працюючий утримує одного пенсіонера. Протягом 30—40 років кількість населення пенсійного віку щодо працездатного збільшуватиметься. Що робити з пенсійним забезпеченням?

Незважаючи на те, що рівень соціальних виплат в Україні один з найвищих у світі, життя українських пенсіонерів розкішним назвати не можна. Матеріальне забезпечення цієї безпорадної категорії громадян мало залежить і від їхніх попередніх трудових здобутків. Скоріше — від рівня зарплати нині працюючих і їхнього бажання сплачувати солідні проценти як пенсійні відрахування. Логіки в цьому небагато. Але це — реалії.

Зміни в пенсійному законодавстві необхідні. Фракція Народного руху України (Костенка) розробила Концепцію реформи пенсійної системи в Україні, яку має намір запропонувати Верховній Раді для обговорення.

Імпотенція радянської системи пенсійного забезпечення

Відправним моментом для початку роботи над Концепцією була констатація очевидного факту: наявна в Україні пенсійна система (так звана солідарна), створена за радянської влади, сьогодні стає неефективною. Її суть полягає в тому, що частина населення відраховує зі своєї зарплати трудову копійку до загального казана, який називається «Державний пенсійний фонд», а вже звідти кошти розподіляються непрацюючій частині громадян. Найяскравішим свідченням неефективності цієї системи є той факт, що людина, яка все життя чесно працювала, тепер кілька місяців поспіль може не отримувати пенсію.

Причини того, що раніше ця система працювала, а ось «раптом» усе змінилося, — у демографічних та макроекономічних проблемах. Сьогодні ще більш помітним стає невідповідність між числом пенсіонерів та працюючих, які мають сплачувати внески до Пенсійного фонду. Реально тільки близько 9 млн. громадян працюють повний робочий день. А якщо врахувати (точніше, вирахувати) тих, хто опинився в «тіні» й ухиляється від сплати податків, то виходить: один працюючий утримує одного пенсіонера (!). Не краща й демографічна ситуація.

Важливе значення мають і макроекономічні проблеми. Високий відсоток, що відраховується із зарплати, не стимулює підтримку наявної системи пенсійного забезпечення, навпаки, це примушує тікати в «тіньовий» сектор, де зарплата не обкладається податками. Отож необхідно зменшити рівень соціальних податків, аби вивести з «тіні» потенційних платників внесків до Пенсійного фонду. Це — головне завдання пенсійної реформи.

Світовий досвід

Розробляючи свою програму, ми ознайомилися з досвідом реформування пенсійної системи в інших країнах. Між іншим, його накопичили й наші найближчі сусіди — Польща та Росія.

Є три схеми реформування, і всі вони спираються на впровадження системи особистих пенсійних рахунків. Схематично це має такий вигляд: працююча людина протягом свого трудового життя відкладає на власний рахунок кошти, а після виходу на відпочинок отримує з нього пенсію; це й ті гроші, що вона відклала, і відсотки, які виросли за ці роки. Згадані три схеми реформування відрізняються мірою впровадження такої системи персоніфікованих рахунків: 1) активне запровадження нової системи; 2) часткові зміни у старій системі; 3) проміжні варіанти.

Прикладом застосування першої схеми — рішучих радикальних змін — може бути реформа, проведена 1981 року в Чилі: пенсійне забезпечення повністю переведено на систему персоніфікованих грошових рахунків. Приватні пенсійні фонди акумулюють внески громадян, що дає можливість їх платникові щомісячно одержувати пенсію, базовану на сумі накопичених заощаджень.

Цей приклад використали інші країни Південної та Центральної Америки.

Нещодавно й Казахстан провів пенсійну реформу, яка передбачає поступовий, а згодом і повний перехід на накопичувальну систему (тобто систему накопичення коштів на персональних рахунках), в якій ключову роль відіграватимуть приватні пенсійні фонди. Проте Казахстан зіткнувся з численними проблемами, пов'язаними, зокрема, з невдалим адмініструванням системи на перших етапах реформи. Через недосконалість накопичення даних та обміну ними, недосконалість комп'ютерних програмних засобів виникли непорозуміння з нарахуванням коштів на особисті рахунки. Як свідчить досвід Казахстану, саме адміністрування нової пенсійної системи виявляється досить складним завданням, і основну увагу тут потрібно приділити тестуванню всіх програмних засобів та визначенню чітких процедур обміну даними.

Друга схема передбачає перегляд лише деяких параметрів наявної — солідарної — системи утримання працюючими непрацюючих. Приміром, у ряді країн Західної Європи скористалися такими методами: підвищення офіційного віку виходу на пенсію, підвищення розмірів внесків, зменшення кількості пільговиків тощо. Поки що згаданий вище накопичувальний метод у цих країнах використовується переважно як додатковий.

Третьою схемою є змішаний варіант: поряд із чинною солідарною системою поступово запроваджуються важливі елементи персональних рахунків. Такий шлях обрали, зокрема, деякі країни Центральної Європи. У Польщі запровадження комбінованої системи було зумовлене бажанням використати переваги та знівелювати недоліки обох систем. Перевагами солідарної системи вважалося те, що прямого негативного впливу на пенсійні виплати не мають ні біржові кризи, ні тривала інфляція. Позитив нової накопичувальної системи — ані старіння населення, ані безробіття, ані спад виробництва, ані політичні кампанії безпосередньо не впливатимуть на виплати пенсії її власнику.

Позитивними моментами пенсійної реформи в Польщі, безперечно, слід вважати самі методи її впровадження. Там створили поважну групу з національних спеціалістів та міжнародних експертів у питаннях пенсійного забезпечення. На попередньому етапі реформи ця група підготувала необхідні розрахунки щодо впровадження й функціонування нової системи та працювала над розробкою пенсійного законодавства.

Що прийнятно для України?

Аби перехід до нових принципів реформування пенсійної системи не виявився форсованим і хворобливим, пропонується змішана модель реформи. Солідарна система продовжує працювати, обслуговуючи наявні категорії пенсіонерів, а паралельно починає запроваджуватися накопичувальна система на основі особистих рахунків.

Кожному громадянинові України пропонується відкрити індивідуальний рахунок, де й будуть накопичуватися кошти для виплати його майбутньої пенсії. Початок переходу до такої системи — 2000 рік. Це — перший етап, протягом якого збережеться виплата пенсій за старою солідарною системою і відкриються індивідуальні пенсійні рахунки.

Щоб оптимізувати цей процес, пропонується встановити такі нормативи відрахувань: 22 відсотки — податок на фонд заробітної плати і 8 відсотків — обов'язкові відрахування на персональні рахунки. Ці 8 відсотків використовуватимуться для купівлі державних облігацій, акцій підприємств, завдяки чому майбутні пенсіонери зможуть розраховувати не лише на основний капітал (тобто суму накопичених заощаджень), а й на проценти від нього.

На етапі створення індивідуальних рахунків їх розпорядником може бути Пенсійний фонд чи нова структура, що відповідатиме за них, — Національне пенсійне агентство. Воно матиме права юридичної особи і керуватиме рахунками клієнтів та державними зобов'язаннями по них. Інформація про внески накопичуватиметься в комп'ютерній мережі Пенсійного фонду. Національне пенсійне агентство постійно інформуватиме вкладників про рух коштів на їхніх рахунках.

Щоб зробити незворотним характер нової моделі пенсійного забезпечення, потрібно законодавчо закріпити норми успадкування прав на кошти, накопичені на індивідуальних рахунках, які у випадку смерті вкладника можуть перейти до його спадкоємців.

На другому етапі реформи — 2001—2005 роки — головним завданням буде створення системи недержавних пенсійних фондів, які можуть стати розпорядниками індивідуальних рахунків громадян. Держава контролюватиме їх діяльність, видаючи спеціальні дозволи (ліцензії) на ведення такої роботи. Наявність таких структур з часом дасть змогу перетворити кошти, накопичені на індивідуальних рахунках, на інвестиції в українську економіку — через придбання акцій підприємств.

Спочатку треба скоригувати закони

Найважливішими складовими пенсійної реформи мають стати законодавчі зміни. Без них все, що написано чи заплановано, перетвориться на порожній звук. Потрібно розробити низку законодавчих актів, що регулюють сферу пенсійного забезпечення.

Наприклад, потрібен альтернативний проект закону про недержавні пенсійні фонди (проект Кабінету Міністрів не відповідає сучасним вимогам підходу до нової пенсійної системи, і саме тому він був відправлений парламентом на повторне перше читання). Але до (а не після!) його затвердження необхідно створити й затвердити Державну програму реформування пенсійної системи, адже згаданий закон — лише одна з багатьох складових цієї програми.

Окрім того, не обійтися без серйозних змін в податковій базі (зокрема, ми наполягаємо на пом'якшенні податкового тиску на фонд зарплати). Отже, попередньо потрібно внести зміни й у податкове законодавство. Держава також має дати гарантії громадянам на захист їхніх індивідуальних пенсійних накопичень та прав на них — необхідно розробити законопроект про майнові права громадян.

Титанічна робота чекає на тих, хто береться за реформування пенсійної системи. Лише системний підхід гарантуватиме, що написані програми не виявляться черговою «декларацією про добрі наміри».

Юрій КОСТЕНКО,
голова фракції Народного руху України;
Петро ЯКОВЕНКО,
науковий консультант фракції Народного руху України.

З проектом закону можна ознайомитися на сайті Верховної Ради в мережі Інтернет htpp:/www. rada. kiev. ua.

Васильків — у глибинку

завжди надається у випадку екстремальних ситуацій. Приміром, трапилося лихо в Закарпатті, церква через обласний Червоний Хрест пожертвувала 25 тисяч доларів постраждалим від повені. Гуманітарною допомогою охоплено 18 міст України. Лікарням, медичним закладам, школам, дитячим будинкам Чернігова, Черкас, Сум, Луцька, Харкова, Донецька, Києва виділялись медичне обладнання, хірургічні інструменти, комп'ютерна техніка, медикаменти, одяг.

Цього року члени церкви взяли у Броварському районі Київщини в оренду 11 гектарів землі, де на базі фермерського господарства «Полісся» виростили хороший урожай овочів. Восени їх роздали у дитячі будинки, лікарні тощо. А напередодні Дня інваліда церква закупила 7 тонн різних круп, борошна, солодощів тощо наших вітчизняних виробників і розподілила їх між дитячими і ветеранськими закладами, фондами і організаціями інвалідів.

Ще з одним гуманітарним проектом церкви ознайомилися вже близько 50 тисяч підлітків та школярів. Йдеться про демонстрацію вистави лялькового театру «Ярмарок здоров'я». Ця вистава спрямована проти куріння, наркоманії, алкоголізму, за здоровий спосіб життя. Герої вистави — цигарки, димок, шкідливі звички тощо. У перерві між виставами актори демонструють фотознімки або малюнки здорових внутрішніх органів людини і вражених алкоголем, тютюном, наркотиком... Це добре впливає на подальшу поведінку і спосіб життя підлітків.

Постає закономірне запитання: звідкіля церква бере гроші на гуманітарну допомогу? Усі кошти надходять від парафіян, які перераховують у церкву десятину — десяту частину свого заробітку, до того ж один день у місяць члени церкви постяться — не вживають їжі. Зекономлені кошти також поповнюють «засіки» церкви, яка ділиться з іншими. Так, як вчать заповіді Господні.

Леонід БРОВЧЕНКО.

На фото: місіонери церкви старійшина і сестра Хендріксони (ліворуч) передали техніку для гуртка з вивчення англійської мови у Ленінградському районі Києва.

У номер

✔ Одеса

Комбайни родом з кооперації

Перші 105 зернозбиральних комбайнів випустить наступного року Одеський автоскладальний завод. Договір про поставку ОдАЗу машинокомплектів підписано з Таганрозьким комбайновим заводом. Відновлення кооперативних зв'язків між двома містами — українською Одесою та російським Таганрогом — дасть змогу з часом забезпечити південь України сільгосптехнікою.

✔ Рівне

Краще продавати, ніж купувати

Рівненщина продала цьогоріч за кордон більше, ніж там купила: приблизно у співвідношенні 51,9 до 45,9 мільйона доларів США. За кордон відправляли органічні хімічні сполуки, мінеральні добрива, деревину та вироби з неї, електромашини й обладнання, цукор, кондитерські вироби тощо. Найактивніші партнери рівненчан — Італія, Німеччина, Російська Федерація, Білорусь, Індія та інші.

Імпортувала область в основному з Росії, США, Німеччини, Польщі, Чехії, Швейцарії нафту і продукти її переробки, котли, пластмасу та вироби з неї...

Загалом Рівненщина здійснювала зовнішньоторговельні операції з партнерами із 64 країн світу.

✔ Луцьк

Премії за довголіття

На Волині нині мешкають більш як вісімдесят старожилів, яким виповнилося сто років і більше. Приємною звісткою для них стало розпорядження голови обласної ради Василя Дмитрука про виділення волинським старійшинам грошової допомоги. Цю своєрідну премію за довголіття вручатимуть волинянам щоквартально.

✔ Луганськ

Як проводжають тепловози

Залізничники Луганщини за сім місяців виконали обсяг будівельних та монтажних робіт, розрахований на три роки. Як наслідок, достроково введено в дію повністю електрифіковану дільницю Щотове — Красна Могила. Цей відрізок шляху дає можливість не тільки прискорити рух поїздів, а й заощадити сотні тисяч гривень, оскільки експлуатація електровозів учетверо дешевша за експлуатацію тепловозів. Приміром, ще донедавна через відсутність солярки на окремих станціях відправляли один состав, а тепер — три-чотири.

Немаловажно, що на електрифікацію дільниці залізничники не витратили жодної копійки «живих» коштів, оскільки всі роботи виконували за рахунок дебіторської заборгованості.

✔ Миколаїв

Замість енергоблоку — тренажер

Новий навчальний комплекс для підготовки та перепідготовки оперативного персоналу незабаром одержать АЕС України. Під нього переобладнують приміщення четвертого енергоблоку Південно-Української АЕС, спорудження якого свого часу було припинено. Тут уже завершуються оздоблювальні роботи, надійшло й обладнання тренажера. Наступного року розпочнеться його монтаж. У новому навчальному комплексі моделюватимуть усі можливі режими роботи ядерного реактора, турбіни, генератора, систем безпеки АЕС за допомогою сучасної інформаційно-обчислювальної системи, розробленої відповідно до рекомендацій МАГАТЕ.

✔ Фотофакт

На ВАТ «Строммашина», що в Лисичанську на Луганщині, налагоджено виробництво універсальних кіосків для торгівлі.

Фото Вадима ЛІСНОГО (ДІНАУ).

Віват народженим у штанцях

В Україні 11% родин, в яких жінка є єдиною добувальницею і годувальницею

Жіноче питання

Як добре бути жінкою. Красивою, тендітною, слабкою. Щоб усі чоловіки навколо мали за щастя допомогти тобі, підставити своє сильне плече під твій життєвий тягар, захистити від негараздів і невдалих жартів долі... На жаль, ті мрії про жіночу вдачу щодо статі, дарованою природою, і лицарську опіку з боку сильної половини людства для більшості моїх сучасниць існують лише у літературних творах.

Героїні нашого часу не складають зброю. Отже, статева війна не стихає, вона лише трансформується з очевидної у партизанську, з відверто агітаційної — у підпільну, іноді набуваючи зовсім незвичайних, дисонансних акцентів.

По-перше, у двобої за престижну кар'єру в контексті соціального добробуту стать відіграє далеко не останню роль. Звичайно, теоретично це не афішується. Проте на практиці є. В нашому демократичному суспільстві представниці прекрасної половини важче, ніж чоловіки, знайти роботу. На вакантну посаду керівництво зацікавлене краще взяти працівника «у штанях», ніж «у спідниці». Навіть таку суто жіночу професію, як секретар-референт, почали відбивати в дам джентльмени. Проте ображатися на роботодавців — таємних прихильників дискримінації жінок (відверто в цьому ніхто не зізнається) щодо працевлаштування —не слід, їх теж можна зрозуміти. Жінка має сім'ю, дітей, багато клопоту з підтримання «хатнього вогнища»... Що це за працівник, котрий лише наполовину віддається справі, який частіше за інших перебуває на бюлетені для догляду за дитиною, який не залишається в позаробочий час на службі і всіляко уникає виробничих відряджень, так само й виробничих застільних свят?

Офіційно, на державному рівні жіноче питання начебто ретельно вивчається, розглядається і вирішується. Навіть на вітчизняному ринку праці є так звана «жіноча бронь»: її гарантує закон про соціально захищену зайнятість, що передбачає 5% бронювання робочих місць для жінок, які мають дітей віком до 6 років, та матерів-одиночок, котрі виховують дітей до 14 років. Торік офіційна «бронь» у сфері виробництва становила 44,8 тис. вакансій, але використали її не сповна. Може, це сталося через феномен нашого вітчизняного ринку праці — коли на пропоновану державною біржею працю немає попиту серед безробітних. Каменем спотикання в цьому питанні є заробітна плата. Як повідомили у Федерації профспілок України, середньомісячна плата за працю жінок, зайнятих у галузях економіки країни, значно менша, ніж отримує працівник чоловічої статі.

Незважаючи на таку дискримінаційну статистику, сьогодні в Україні налічується близько 11% родин, в яких жінка є єдиною добувальницею та годувальницею.

Сучасній жінці доводиться поєднувати приємне з корисним, робити професійну кар'єру, заробляти гроші та виконувати свої суто жіночі обов'язки. А обов'язки ці — теж робота, до того ж без вихідних і премій. Підраховано, що заміжня українка, яка працює, витрачає на хатні справи в середньому 3—6 годин на день. Згідно з цінами державної служби побуту, мати двох дітей щомісяця виконує хатніх справ на суму 230 грн. Співвітчизниця, яка працює, витрачає на читання в робочий день у середньому 18 хв., (у вихідний — 42 хв.), на прогулянку — 11 хв., на виховання дітей —17 хв. на добу.

Ольга ВІТЕР.

Головне — не справляти посиденьки

Спілка займається й проблемами дітей ліквідаторів аварії на ЧАЕС

Ювілеї

«Чорнобиль», «30-кілометрова зона», «саркофаг» — свого часу в західних засобах масової інформації ці слова вживали так само часто, як і «перебудова», «гласність», «госпрозрахунок». Та найбільше вражав іноземців термін «діти Чорнобиля». Адже саме вони чи не найбільше потерпіли від цієї техногенної катастрофи.

17 грудня виповнилося 10 років громадській організації «Діти Чорнобиля», яка діє у Ватутінському районі Києва. Саме цей район столиці у 1986 році прийняв частину мешканців міста енергетиків ЧАЕС Прип'яті. Серед переселенців було й чимало дітей. Тому з метою їх соціального захисту та оздоровлення й було створено це об'єднання. Нині спілка займається й проблемами дітей ліквідаторів аварії на ЧАЕС. Загалом у цьому найбільшому районі столиці мешкає близько 7 тисяч дітей-«чорнобильців». Звісно, що один район не в змозі допомогти такій кількості. Але й члени громадської організації не справляють посиденьки. Скажімо, нинішнього літа близько 1500 дітей оздоровилися в різних куточках України. Щоправда, кошти на це було виділено міським управлінням у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. Об'єднання надало суто організаційну допомогу. Що не менш важливо.

А ще 500 дітлахів завдяки співпраці з іноземними благодійними фондами мали змогу відпочити за межами держави. Як правило — в німецьких родинах. До речі, іноземці надають значну допомогу. Зокрема, медичним обладнанням укомплектовано поліклініку. А одяг та продукти харчування розподіляються між нужденними.

За словами голови громадської організації Лариси Лебедєвої, допомогу надають не лише «чорнобильцям». Так, зокрема, самотні літні люди району кілька разів на рік перед святами отримують продуктові набори. Та й багатодітні родини не залишають поза увагою.

Підтримує цю громадську організацію й районна держадміністрація. Приміром, об'єднання не платить за оренду офісного приміщення. Це хоча і невелика сума, але й її можна витратити на корисні для дітей речі. Зокрема, для створення нових гуртків, де юнь могла б розвивати свої здібності.

Богдан ДОВНИЧ.

Київ.

Від моєї міліції до мого дільничного

Крім підвищення окладів, міліціонерам поновили гардероб

Учора українська міліція відзначила свій восьмий день народження. Напередодні професійного свята когось підвищили на посаді, комусь дали чергову зірочку, когось нагородили іменним годинником... Лунали привітання, святкові рапорти, підбивали підсумки і будували плани на майбутнє, а небезпечна і важка служба тривала.

Восьмирічна міліція хворіє на ті самі «дитячі» недуги, що й рік тому. Триває чистка її лав від тих, хто «чесно жити й служити не хоче». Така негідна звання українського міліціонера поведінка деяких представників правоохоронних органів, а саме: хабарництво, корупція, перевищення службових повноважень, — кидає тінь на всю міліцію.

На засіданні Координаційного комітету з боротьби з корупцією та організованою злочинністю Президент України висловив незадоволення діяльністю органів, «бо жодну гучну, резонансну справу не доведено до кінця».

— Я вам пішов назустріч, підвищив зарплату, відпрацьовуйте, — заявив Леонід Кучма.

Крім підвищення окладів, міліціонерам поновили гардероб. Зокрема, нову багатофункціональну форму з нового року отримають дільничні інспектори Києва та області. Поступово модне обмундирування дійде й до їхніх колег в регіонах. Така увага до дільничних міліціонерів —не випадкова. Концептуальні новинки у роботі правоохоронних органів передусім стосуються зміни ставлення до дільничного. Через його персону міліція прагне стати ближче до народу і підняти свій авторитет, який дещо зменшився, в очах громадян, котрих охороняє.

Міліцейське керівництво констатує розгул криміналітету і, щоб зупинити тріумфальну ходу «п'ятої колони», змушене звернутися по допомогу до населення. Міністерство внутрішніх справ України підготувало законопроекти про профілактику злочинів і участь населення в охороні громадського порядку.

Відомо, що нове — це забуте старе. Нині у профілактиці правопорушень знову актуальні цивільні помічники міліції — добровільні народні дружини. Згідно з президентським Указом «Про додаткові заходи щодо поліпшення діяльності органів внутрішніх справ та громадських формувань з охорони громадського порядку» своє патрулювання поновили близько 500 ДНД.

Звісно, у роботі міліції ще вистачає помилок, огріхів і перегинів. І вона, а точніше — керівництво МВС, їх періодично публічно визнає. Наша міліція ще далека від ідеалу правоохоронних органів. Але прагне його. А це вже чимало...

Ольга ВАУЛІНА.

Люстра Чижевского — подарите родным здоровье!

Что такое аэроионы и для чего они нужны?

Вы не задумывались, почему рекомендуется почаще бывать на свежем воздухе? Почему недостаточно просто открыть форточку? Дело в том, что в природном воздухе (особенно горном, морском) много «витаминов воздуха», а в наших квартирах их катастрофически не хватает. Эти витамины без вкуса и запаха, — отрицательные аэроионы. А. Л. Чижевский открыл их благотворное влияние на организм и изобрел, по сути «витаминный завод» — Люстру Чижевского. Это аппарат, насыщающий воздух отрицательными аэроионами.

Аппарат предназначен для:

аэроионопрофилактики и использования в лечении целого ряда заболеваний (см. таблицу);
повышения умственной и физической работоспособности (усвоение учебного материала повышается на 15-20%);
нейтрализации «смога» положительных ионов от компьютеров, телевизоров и другой электронной аппаратуры;
«оживления» очищенного кондиционерами воздуха. Проходя через фильтры и воздуховоды, он практически полностью лишается отрицательных аэроионов (рекомендовано нормами СНИП № 2152-80);
очистки воздуха. Концентрация пыли, аллергенов и микробов уменьшается в 8-12 раз, радона (радиоактивного газа, выделяемого почвой и строительными конструкциями) в 10-20 раз.

Принцип работы аппарата

Аэроионный поток образуется с помощью тихого разряда. Вследствие этого помещение насыщается отрицательными аэроионами кислорода. Вдыхаемые аэроионы отдают свои электрические заряды эритроцитам крови, а с ними — клеткам всего организма, нормализуя обменные процессы.

Область применения

Жилые помещения, офисы.
Образовательные и спортивные учреждения.
Медицинские и профилактические учреждения.
Помещения с бумажной, кварцевой, цементной и радиоактивной пылью.

Способ применения

Продолжительность первого сеанса 30 минут.
Затем, увеличивая дозировку на 30 минут в день, довести ее до 3-4 часов в сутки.
При инфаркте, 3-й степени стенокардии, 3-й степени атеросклероза, 2-й и 3-й стадиях туберкулеза, онкозаболеваниях применять только после консультации с врачом.

Болезни сердечно-сосудистой системы

Тромбофлебиты, гипертония, гипотония, стенокардия, невроз сердца, незначительные нарушения мозгового кровообращения.

Обладая антикоагулянтным действием, отрицательные аэроионы улучшают микроциркуляцию крови. В результате замедляется образование холестериновых бляшек на стенках сосудов, нормализуется артериальное давление.

Болезни дыхательной системы

ОРВИ, ОРЗ, тонзиллит, бронхит, бронхопневмония, 1 ст. туберкулеза.

Стабилизируется защитный слой альвеол легких (сурфактант), предохраняя альвеолы от отека, кровоизлияний, воспалительных и эмболических нарушений. Легкие расправляются, увеличивается их жизненная емкость.

Болезни обмена веществ

Бронхиальная астма, аллергический ринит, крапивница, дерматит и другие проявления аллергии.

Уменьшается концентрация аллергенов и пыли в воздухе. Становятся реже и легче астматические приступы, исчезают хрипы, уменьшаются проявления крапивницы и дерматита.

Заболевания кожи, ранения

Воспаления, экземы, раны, переломы, ожоги, трофические язвы.

Снижается бактериальная обсемененность ран. Уменьшаются болевые ощущения. Ускоряется послеоперационная реабилитация.

Болезни пищеварительной системы

Хронический гастродуоденит, язва желудка и двенадцатиперстной кишки, дискинезия желчновыводящих путей.

Аэроионотерапия компенсирует последствия стресса, нормализуя активность секреторных клеток желудка. Уменьшаются боли, исчезают диспепсические явления. Ускоряется регенерация слизистой желудочно-кишечного тракта.

Эндокринные болезни

Нерегулярность менструального цикла, вялая родовая деятельность, гиполактация, нарушения половой функции.

Улучшается кровообращение органов малого таза и желез внутренней секреции. Нормализуется родовая деятельность и повышается лактация у кормящих матерей. Повышается половая активность.

Болезни нервной системы

Стресс, утомляемость, метеочувствительность, неврозы, невралгии, фантомные боли.

Аэроионотерапия оказывает антистрессовое воздействие за счет нормализации обмена ионов кальция в клетках и нейропередатчика серотонина.

Заболевания глаз

Кератиты, блефариты, кератоконъюктивиты, глаукома, катаракта.

Улучшается микроциркуляция крови. Уменьшаются боль, светобоязнь. Замедляется развитие глаукомы, катаракты.

Детские болезни

Инфекционные болезни. Энурез.

Уменьшается восприимчивость к инфекционным болезням. Повышается жизненный тонус, двигательная активность. Уменьшается частота проявлений энуреза.

г. Киев — (044) 455-65-43; 455-65-44; 455-69-25.
г. Николаев (0512) 37-15-21.
г. Днепропетровск (0562) 37-74-54.
г. Ильичевск (04868) 6-02-78.
г. Харьков (0572) 16-15-16; 68-73-18.
г. Евпатория (0656) 96-00-82.

Повідомлення про закінчення відкритої передплати на акції

У зв'язку з рішенням загальних зборів акціонерів (протокол № 22 від 05.12.1999 р.) з 5 грудня 1999 року припиняється відкрита передплата на акції АБ «Авторитет» сьомої емісії. Інформація про випуск акцій була надрукована в газетах: «Украинская инвестиционная газета» (№ 26 від 06.07.99), «Голос України» (№ 125 від 10.07.99), «Урядовий кур'єр» (№ 129 від 14.07.99).

Голова правління
В. А. Усенко

Арбитражный суд Харьковской области (310022, Харьков, пл. Свободы, 5, Госпром, 8-й подъезд) возбудил дела о банкротстве таких предприятий Харьковской области:

ООО «Нива» (312640, Купянск, ул. 1 Мая, 12, кв. 8; р/с 26004301760095 в АК ПИБ, Купянска, МФО 351511, ЕКПО 24275144), дело № 5168/7-74;

ООО «Купянский комбикормовый завод» (312640, Купянск, Заосколье; р/с 26007201149001 в АК АПБ «Украина», Купянск, МФО 351209, ЕКПО 0328817), **дело № Б-5166/7-74;**

дочерного предприятия ОАО «КЛЗ» ВКФ «Галс» (312645, Купянск, п/о Куриловка; р/с 26003301760085 в АК ПИБ, Купянск, МФО 351511, ЕКПО 24332221), **дело № 9870/7-72.**

Имущественные требования кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня публикации объявления.

Арбитражный суд Одесской области
(270032, г. Одесса, пр. Шевченко, 4)
возбудил дело № 17-2/6838 о банкротстве ООО Фирма «СКАВЭК ЛТД», юридический адрес: г. Одесса, ул. Ген. Швыгина, код ОКПО 20960009, т/с 26005227272001 в ОФ КБ «Приватбанк», МФО 328704.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются на протяжении месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд м. Києва
(252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В)
порушив справу № 6/399Б про банкрутство АТЗТ «Україна-Трейд»
(252053, м. Київ, вул. Обсерваторна, 11/1, код 24925151, р/р № 260091074 в АКБ «Перкомбанк», м. Київ, МФО 321712).

Заяви кредиторів і можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Хмельницької області порушив справу № 8/246-Б про банкрутство Хмельницького відкритого спеціалізованого будівельно-монтажного управління

(р/р №26004300102060 в Хмельницькій облдирекції Укрсоцбанку, МФО № 315018, код № 03335557; юридична адреса: Хмельницький, вул. Сковороди, 12).

Заяви кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом місяця арбітражним судом Хмельницької області за адресою: Хмельницький, Майдан Незалежності, 1.

КИЕВ-ТРАНССЕРВИС

РАСПРОДАЖА АВТОМОБИЛЕЙ ВАЗ-1998 г.

ЛУЧШЕ ЦЕН НЕ БЫВАЕТ!

Автомобили ВАЗ **1998** г. выпуска (новые)
21043 21047 21053 21061 21074 21093 21099
Автомобили ВАЗ **1999** г.выпуска

ВОЗМОЖЕН **БАРТЕР** НА **С/Х**

ВАЗ 21213 "Нива" 4800 у.е.

Гарантия 1 год или 20 000 км пробега.

SKODA Felicia 1.3 LX 6500 у.е. **Combi 1.3LX 7000 у.е.**

SKODA Felicia LXi, Combi LX, Octavia, LX, GLX, SLX
CHRYSLER Vision 36900у.е.
OPEL Vectra 15500у.е.
VW Passat B5 21000у.е.
FORD Mondeo 17000у.е.
MITSUBISHI Montero Sport 42000у.е.
HONDA Accord 29900у.е.
HONDA CR-V 24000у.е.

Автосалон на Троещине, ул. Драйзера, 1, 545-5354
Автосалон на Краснозвездном, 126а, 264-3303
отдел продаж: (044) 252-8754, 295-3192

Вниманию акционеров ОАО «Азов»

Сообщаем, что 5 февраля 2000 года в 12 час. состоится Общее собрание акционеров по адресу: 87535, г. Мариуполь, пр. Ильича, 143, большой зал ДК «Искра». Регистрация участников собрания с 9.00 до 11.00

Повестка дня:

1. Отчет Председателя правления об итогах финансово-хозяйственной деятельности ОАО «Азов» за 1998 — 1999 г. г., определение стратегии развития и основных направлений деятельности Общества. Утверждение годового отчета, баланса распределения прибыли и убытков в 1998 — 1999 г. г.
2. Отчет Ревизионной комиссии ОАО «Азов».
3. О реструктуризации ОАО «Азов».
4. О внесении изменений и дополнений в Устав и внутренние нормативные документы ОАО «Азов».
5. О создании дочернего предприятия «Океанмаш».
6. Об отзыве членов органов управления ОАО «Азов».
7. Об избрании членов в органы управления ОАО «Азов».
8. Об избрании Председателя правления ОАО «Азов».

С материалами по вопросам повестки дня можно ознакомиться и получить разъяснение с 11.00 до 15.00 в рабочие дни, начиная с 23.12.99 г., по адресу: ОАО «Азов», 87535, г. Мариуполь, пр. Ильича, 145/147, комната 310, тел: (0629) 38-68-12, факс. 38-68-12.
Справки по телефону: (0629) 38-68-12

Правление ОАО «Азов».

Адвокатське об'єднання «Адвокатська фірма «Сергій Козьяков та партнери» повідомляє про зміну адреси: вул. Горького, 102-104, м. Київ, 03150, Україна.

ЗАТ «Інвестиційний фонд» Олбі-Інвест інформує своїх учасників

Наводимо зміни та доповнення щодо інформації про випуск інвестиційних сертифікатів ЗАТ Інвестиційний фонд «Олбі-Інвест», опублікованої в газеті «Голос України» № 13 (1013) 21 січня 1995 року, зі змінами у № 137 (1637) від 25 липня 1997 р.

Розділ II, Інвестиційна декларація, п. 6 викласти у такій редакції: «Для здійснення спільного інвестування фонд емітує інвестиційні сертифікати на пред'явника, випущені в документарній формі, і пропонуються для розміщення серед Учасників на загальну суму 1 575 000 грн. Учасники фонду не являються акціонерами товариства».

Перший абзац п. 18 викласти в такій редакції: «Дивіденди учасникам Фонду виплачуються один раз на рік за підсумками календарного року. Розмір дивідендів, строк та порядок їх виплати визначаються загальними зборами замовників».

Арбитражный суд Харьковской области (61022, Харьков, Госпром, 8-й подъезд) по иску ГНИ в Ленинском районе Харькова возбудил дела о банкротстве:

№ Б-4576/7-73, коммандитного общества «Буряченко и К», юр. адрес: Харьков ул. Энгельса, 29А; р/с 26002301811181 в УАПИБ, код ОКПО 19462051;
№ 5171/7-74, открытого акционерного общества «Харьковский тарный завод», юр. адрес: Харьков, ул. Бесарабская 25, р/с 26005200024001 в ЦО банка «Украина», код ОКПО 14110608;
№ 8820/7-71, дочерного предприятия закрытого акционерного общества «Южтрансстрой», юр. адрес: Харьков, ул. Красноармейская, 7; р/с 26008301810159 в Ленинском отделении ОТД УАК ПИБ, Харьков, код ОКПО 25463936;
№ 6725/7-72, общества с ограниченной ответственностью «Спрут», юр. адрес: Харьков-177, пер. 2-й Тиняковский, 9, кв. 7; р/с 26003301601 в Ленинском отделении АКБ СР «Укрсоцбанка», код ОКПО 23914056;
№ 8818/7-71, акционерного общества «ТСО», юр. адрес: Харьков, ул. Котлова, 250/4 кв. 13; р/с 26005198322001 КБ «Приватбанк», филиал в Харькове, код ОКПО 14106305;
№ 101119/7-71, частного малого предприятия «Оксана», юр. адрес: Харьков, Полтавский шлях, 190, кв. 215; р/с 26003301160 в Межрайонном отедении АКБ СР, код 14084839;
№ 10381/7-74, закрытого акционерного общества «Торговый Дом «Залютино», юр. адрес: Харьков, ул. Залютинская, 4; р/сч 26002301367 в Залютинском безбалансовом отделении «Основьянского» отделения ХОДАК «Укрсоцбанка», код 22676867.

Арбітражний суд Кіровоградської області
(м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29)
порушив справу № 05-01/635/6-14/9 про банкрутство Світловодського РСТ
(м. Світловодськ Кіровоградської обл., р/р 26007200055002 в АПБ "Україна" м. Світловодськ, МФО 323141, код 01756834).
Кредиторам звертатися протягом місяця до арбітражного суду.

Арбітражний суд Івано-Франківської обл. (284000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюндвальдська, 11) порушив справу № Б-2/649 про банкрутство ВКФ «Ніка». Юридична адреса: Івано-Франківська обл., м. Коломия, вул. Театральна, 8, кв. 5, р/р 22600730011014 в Укрсоцбанку м. Коломия, МФО 336020.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Херсонської області (м. Херсон, вул. Горького, 18) порушив справу № 12/4-Б про визнання банкрутом ТзОВ «ЛАТУКР ТРЕЙД КОМПАНІ ЛТД» м. Херсон, вул. Лавреньова, 5, кв. 77).

Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються у місячний строк з дня опублікування оголошення.

У номер

✔ Чернівці

Зачарувала італійців буковиночка

У Італії відбувся міжнародний конкурс дитячої творчості «Приз Кастельфідардо». Блискуче виступила тут юна буковинська співачка, учениця музичної школи з міста Сокиряни Іра Серотюк. Поважне журі, до складу якого входили італійські музичні світила, одностайно присудило дівчинці першу премію. До неї буковиночка отримала бронзову статуетку та 300 тисяч лір грошової винагороди.

✔ Кіровоград

«Лісорубам» на замітку

Тимчасовий загін з охорони зелених насаджень створено у селі Лозуватці Компаніївського району Кіровоградської області. Ініціаторами такого заходу стали сільрада та правління КСП «Мрія». Так вони сподіваються напередодні Нового року зберегти від браконьєрів лісові красуні. Для мобільності в розпорядження загону виділено легковий автомобіль.

✔ Рівне

«Дідове» шампанське

В оригінальну пляшку у вигляді Діда Мороза розиллє шампанське Одеський завод шампанських вин. Вона стане окрасою святкового столу на Новий рік та Різдво. 114 тисяч таких сувенірних пляшок виготовили для одеситів склороби ВАТ «Рокитнівський склозавод», продукція якого на українському ринку склотари добре відома. Як сказав голова правління ВАТ Григорій Мініч, спеціалістам підприємства потрібно максимум тиждень, щоб розробити і почати виготовляти будь-які сувенірні пляшки. Схоже, це задовольняє замовників, бо деякі фірми виявили бажання співпрацювати з рокитнівськими склоробами. Тож на покупців чекає ще ряд сюрпризів.

✔ Фотофакт

У Запоріжжі триває виставка творів молодого французького фотохудожника Еріка Вазолера «Зі Сходу на Схід: інша молодість». Героїв (понад шістдесят чорно-білих знімків) автор знаходив у дитячих будинках, на вокзалах, у в'язницях та монастирях України, Росії, Литви, Узбекистану.

На знімку: *фоторобота «Діти».*

Фото Бориса ДВОРНОГО (ДІНАУ).

Весело-превесело зустрінем Новий рік

Столиця

Так історично склалося, що в січні кількість вихідних практично збігається з кількістю робочих днів. Від такого надміру свят «байдикування» загалом може й набриднути. Щоб цього не сталося, в Київській міськдержадміністрації розроблено велику програму культурних заходів. Щоб розважити змучених застіллями й спанням киян і гостей столиці.

Почалися новорічні свята з дня Святого Миколая. 19 грудня у столичному Театрі оперети відбулася вистава для дітей, серед яких було і чимало дітей-сиріт.

А вже 25 грудня на майдані Незалежності засвітить вогні центральна новорічна ялинка. Тут же відбудеться велика театралізована вистава «Дай, Боже, щастя Україні на всі віки, на всі часи».

У перший день Нового року на Хрещатику і майдані Незалежності пройде народне гуляння з театралізованою казковою виставою і великою програмою «На свято Новорічне ми в коло друзів кличемо».

Зустріч Різдва Христового 6 січня задумано як етнографічне свято — з винесенням «дідуха» з міськадміністрації, походом фольклорних груп з піснями й танцями Хрещатиком до Михайлівської площі. Тут уперше в 2000 році відбудеться урочиста різдвяна акція «Святий вечір».

7 січня на майдані Незалежності планується вертепна вистава під назвою «Хай Ісус Христос рождений дасть нам вік благословенний».

Завершаться новорічні урочистості 19 січня святом «Водохреще» в Гідропарку.

За словами начальника Головного управління культури столиці Олександра Биструшкіна, характерною рисою новорічних свят у Києві буде участь великої кількості самодіяльних художніх колективів. Та крім аматорів, у святкових виставах візьмуть участь найкращі колективи Києва та України: зокрема, Державна чоловіча капела імені Ревуцького, Муніципальний духовий оркестр, фольклорні групи «Кобза», «Веселі музики», «Мандрик», камерний хор «Київ». А завершуватимуться вистави барвистим феєрверком.

До святкового столу

Подарунки від Сніговика-2000

У Черкасах проходить міжрегіональна передноворічна виставка-ярмарок, організована торгово-промисловою палатою за підтримки обласної держадміністрації.

Все, що треба до новорічних та різдвяних свят, представлено на велелюдному торговищі у Виставковому центрі: продукти харчування та напої, різноманітні подарунки і сувеніри, зимовий одяг і взуття.

У передноворічному ярмаркуванні беруть участь підприємства Черкащини та інших областей України.

Молодші учні Британської міжнародної школи (Київ) представили музичну різдвяну виставу. На неї було запрошено посла Великої Британії в Україні Р. Сміта, представників інших дипломатичних місій.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Звичаї

А хто-хто Миколая любить...

Надовго запам'ятається дітям Волині приїзд у їхній край почесного президента благодійного фонду «Україна — дітям» Людмили Кучми. Він відбувся саме напередодні свята Миколая і тому був щедрим на подарунки.

Дружина Президента України відвідала сім'ю Черепів, яка в місті Ківерці започаткувала дитячий будинок сімейного типу, де виховуються 18 дітей. Не обминула Людмила Кучма й обласний Центр реабілітації дітей з ураженою нервовою системою, дитячий будинок «Сонечко» Ківерцівського району. А чотирьом молодим сім'ям з Луцька вона вручила довгострокові кредитні угоди на будівництво житла.

Роман ЖИЖАРА.

Луцьк.

Спорт

Андрій Шевченко — знову найкращий

За підсумками референдуму, який з 1991 року проводить видання «Український футбол», володарем кришталевого м'яча-99, а значить і найкращим футболістом України, став нападник італійського «Мілана» і української збірної Андрій Шевченко. Опитували по двісті фахівців, журналістів та вболівальників. І — абсолютна перевага Шевченка — 1425 очок! Другий у переліку — Сергій Ребров — 1005, третій — Олександр Шовковський — 251. Усього називали прізвища 62 футболістів.

До речі, Андрій таке визнання підтвердив і в черговому матчі чемпіонату Італії. Його «Мілан» зіграв унічию — 2:2 — з клубом «Реджина». І ці два м'ячі міланців забив саме Шевченко.

Продовжуючи футбольну тему, назвемо результати матчів останніх турів національних чемпіонатів з участю суперників київського «Динамо» в Лізі чемпіонів: «Вердер» (Бремен) — «Баварія» (Мюнхен) — 0:2, «Реал» (Мадрид) — «Еспаньол» (Барселона) — 2:1.

Тепер окремо про лондонський «Арсенал». Удома він розійшовся мирно (1:1) з «Уімблдоном». Олег Лужний провів усі 90 хвилин у складі арсенальців.

Пам'яті журналіста

ТЕНІС. Світлою людиною і талановитим журналістом, телекоментатором запам'ятався мільйонам прихильників спорту в Україні Сергій Лифар. Але, на жаль, зовсім молодим він пішов в інший світ. З особливою любов'ю, натхненно вів Сергій на телебаченні тенісну тему. І вважався фахівцем найвищого класу. Тож і не дивно, що київські журналісти, об'єднані у фахову тенісну асоціацію, провели перший турнір пам'яті Сергія Лифаря.

Ентузіастів підтримала Федерація тенісу України на чолі з її президентом Германом Беньяміновим. Свої корти надав тенісний клуб «Меридіан», який очолює знаний фінансист Олександр Новиков. Ідею і морально, і матеріально підтримали: «Приватбанк» (заступник голови правління Володимир Заворотній), фірми — «Еко» (віце-президент Сергій Башлаков), «Вілсон» (представник в Україні Сергій Майборода), «Кінетік» (генеральний директор Сергій Коноваленко), «Доней» (директор Ерік П'яних), «Цермет-сервіс» (Володимир Пустовий), НВП «Укрторгбуд» (заступник директора Євген Пилипенко), корпорація «Інфоспорт» (президент Володимир Патлашенко). Чудово з обов'язками впоралася суддівська бригада на чолі з Неллі Горбуновою.

На тлі всього цього дуже здивувало, що протягом двох ігрових днів ми не побачили жодного представника спортивної редакції УТ-1, де багато років працював Сергій Лифар...

А турнір пройшов на славу. У жінок перше місце, вигравши всі поєдинки, посіла кореспондент газети «Команда», у минулому переможниця і призер багатьох юнацьких національних і міжнародних змагань Ольга Браницька. Друге місце дісталося працівниці прес-служби НДП Ірині Пащенко, третє — запрошеній персонально на турнір Наталі Тигипко.

У чоловіків найсильнішим виявився кореспондент телепрограми «Світ спорту» Вадим Плачинда. «Срібло» дісталося Олексієві Галаці — кореспондентові «Команди», третю сходинку на п'єдесталі виборов Сергій Трусов — представник журналу «Митний брокер».

У місті найсильнішими виявилася пара у складі тележисера Лариси Тимошок (дружини Сергія Лифаря) і Євгена Пилипенка. До речі, Євген виборов першість і серед спонсорів турніру. Другою стала пара, яку склали вже знайома Ольга Браницька та Віктор Іваненко з телеканалу ICTV.

Як повідомив президент ФТУ Герман Беньямінов, турнір пам'яті Сергія Лифаря занесено до календаря національних змагань. А вже нинішні його переможці наступного року візьмуть участь у міжнародних турнірах (Австрія, Хорватія) і чемпіонаті світу серед тенісистів-журналістів у липні в Словенії.

В. Б.

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 236694.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311237.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець – Верховна Рада України